

Liturginis perversmas Bažnyčioje

Įvadinės mintys, Liturginę Konstituciją pasitinkant

KUN. VYTAUTAS BAGDANAVIČIUS, MIC

Įžanga: Trys įvedamosios pastabos

Prieš pradėdant svarstyti liturginės reformos klausimą, reikia atkreipti dėmesį į keletą momentų, kurie šį svarstymą padaro skirtingu nuo kitų svarstymų.

Pirmas momentas yra tas, kad panašaus masto liturginė reforma berods yra nežinoma Bažnyčios istorijoje. Tiesa, liturginės reformos Bažnyčios gyvenime vyko bemaž visada, tačiau jas padarydavo laipsniškai pats gyvenimas. Kartais tos reformos įvykdavo nejučiomis, kai koks vienas ar kitas pakeitimas būdavo padaromas pamaldų praktikoje. Kartais tai įvykdavo labai juntamai. Čia turime galvoje skirtingas Rytų ir Vakarų Bažnyčių liturgijas, kurių skirtingumas nemaža prisidėjo ir prie pačių Bažnyčių skilimo. Šiuo atveju tačiau visuotinė liturgijos reforma yra daroma taikiu būdu pačios Bažnyčios vadovybės. Ir čia eina reikalas ne apie dalinį liturgijos papildymą ar pataisymą, bet apie pakeitimą (1š ir 21š). Žinoma, ne viskas liturgijoje galima pakeisti. Čia yra nekeičiamų dalykų, bet tai kas galima keisti, pasak Liturginės Konstitucijos, turi būti rūpestingai peržiūrėta ir, jei reikia, pakeista.

Antras momentas, į kurį mes, prieš svarstydami šį klausimą, turime atkreipti dėmesį yra tuo nepaprastas, kad mes čia esame paties įvykio darymosi vyksme. Liturgijos reforma dar nėra padaryta. Ji yra tik pradėta, bet nebaigta. Mes esame dar paties įvykio tėkmėje. Su šia reforma mes dar nesame išplaukę į krantą. Tiesa, įstatymas yra paskelbtas, kaip tą liturgijos reformą reikia vykdyti, bet ji dar nėra padaryta. Įvairių kraštų vyskupų paskelbti nuostatai, įvedą gimtąją kalbą į bažnytines apeigas, yra tik pirmas šios reformos žingsnis, turįs tikslą paruošti tikinčiuosius pilnutinei reformai. Vatikano Susirinkimas yra sudaręs 40 asmenų komisiją, kuri, eidama to Susirinkimo išleistais nuostatais, paruošė bažnyčiai naują Mišų ir kitų sakramentų formulirą.

Kaip praktiškai atrodys įvesti pakeitimai Mišiose ir sakramentuose, šiandien dar niekas nežino. Nežinia, nei kaip atro-

dys altorius, nei liturginiai drabužiai. Tačiau šios reformos pasisekimas priklausys ne tik nuo įstatymo, kurį jau turime, ne tik nuo apeigų formų, kurių dar neturime, bet ir nuo visuomenės nusiteikimo ir sugebėjimo pasisavinti šių pakeitimų dvasią ir ją įgyvendinti.

Čia iškyla trečias momentas, į kurį mes turime atkreipti dėmesį, prieš studijuodami liturgijos reformos dokumentą. Jis išplaukia iš to, kad ši reforma yra pradėta, bet dar nebaigta. Jos užbaigtais rezultatais naudosis kiti, o mums tenka visi pradėdantiesiems nepatogumai bei vargai. Mes čia darome eksperimentą. Taip mūsų laikyseną šios reformos atžvilgiu aptaria pati konstitucija. Ji pataria studijuoti ir net eksperimentuoti (44š). Šis žodis yra neįprastas teologiniuose dokumentuose, dėl to jis ypač krinta į akis šioje konstitucijoje. Matyt Susirinkimo Tėvai yra įsisąmoninę, kad daro eksperimentą ir kviečia eksperimentuoti ir kitus.

Tačiau eksperimento prasme liturgijoje galima suprasti ir giliau. Jis ne vien reiškia patirtį, kuri apeiga yra geresnė praktikoje. Eksperimentavimas arba patyrimas glūdi pačioje liturgijos esmėje. Trumpai ją galima šitaip apibūdinti: pajusti ir išgyventi tą Dievo meilę mums, kuri yra pasireiškusi atpirkimo akte, ir kuri yra perteikiama mums sakramentais. Deja, jos

eksperimentinis pajutimas ir išgyvenimas mums visada yra problema. Visa Dievo ir žmogaus santykiavimo problema glūdi ne Dievuje, bet žmoguje. Ji glūdi ne Dievo meilės pritrūkime žmogui, bet žmogaus trūkume eksperimentuoti su Dievu. Liturgija yra toks žmogaus eksperimentavimas su Dievu. Jei norite, vadinkite tai egzistencializmu.

Kai jūs priimat krikštą, ar kai priimat šv. Sakramentą, pilnutinė Dievo meilė jūsų asmeniui yra užtikrinta. Visa problema yra, kaip jums įsisąmoninti, kad Dievas jus yra apdovanojęs ir kaip pradėti veikti su juo. Jis yra jums prieinamas, nepaisant jūsų menkysčių, nesugebėjimų, apsilaidimų, nuodėmių, išdavimų, iškrypimų, skriaudų, užgavimų, išsižadėjimų tiesos. Ir liturgijos esmė yra kasdieniška ir eksperimentaliai jums tai pasakyti. Klausimas tik pasilieka: ar mes sugebame tuo patikėti ir su tuo eksperimentuoti.

Apeigos turi labiau išreikšti tai, ką jos simbolizuoja

Po šių įvedamųjų pastabų dabar pažūrėkime, kokias vedamąsias linijas Vatikano Antrasis Susirinkimas nustato liturgijos reformai. Jos yra išdėstytos konstitucijoje, kuri turi 130 paragrafų. Mes čia, be abejojimo, negalime leisti į visas problemas, bet galime bandyti susipažinti su kryptimi, kurią ši

Iš rudens pašturpusio dangaus Lietaus lašai į žemę tyška... Ir dažo raudonom spalvom Alėjas, pakeles ir mišką...

Sauksme jau mirštančios gamtos Kažkas lyg atšlama iš lėto. Aš pakeliu akis ir apsvaigstu. Pamatęs krintantį Raudonų lapų lietu...

Eilėraštis ir nuotrauka Romualdo Kisieliaus

konstitucija nustato liturgijos reformai.

Atrodo, kad viena iš pagrindinių direktyvų šiai reformai būtų ta, kad liturginės apeigos labiau išreikštų tai, ką jos iš tikrųjų turi tikslo išreikšti.

Nėra paslaptis, kad mūsų liturginės apeigos, kad išreikštų tai, ką jos turi išreikšti, pasidarė reikalingos ilgų aiškinimų. Dėl to konstitucija duoda šitokį nurodymą liturginės reformos vykdytojams:

"Apeigos turi pasižymėti kilniu paprastumu; jos turi būti trumpos, aiškios ir neperkrautos nenaudingais pakartojimais; jos turi neišieiti anapus visuomenės sugebėjimo suprasti ir normaliai neturi būti reikalingos paaiškinimų". (34š)

Pačios liturgijos prasmė yra ta, kad ji matomais žemiškais ženklais išreikštų nematomas religines vertybes. Dėl to pati dalyko prigimtis reikalauja, kad

(Nukelta į 2 psl.)

KRISTIJONAS DONELAITIS ATEINA LIETUVIŲ SCENON

Jau prie vartų spalio 17-oji ir 18-oji, kada Scenos darbuotojų sąjunga Jaunimo Centro scenoje Chicagoje pagerbs Kristijoną Donelaitį, mūsų didįjį poetą.

Chicago lietuvų visuomenė Donelaitis bus pristatytas eksperimentiniu, betgi įtakiesniu bei paveikesniu būdu: sceninio veiksmo forma.

Šio spektaklio sumanytojas ir kūrybinis vykdytojas — Algimantas Dikinis. Jam talkininkauja Kazys Veselka, sudaręs iš keturių "Metų" dalių vaidybinį tekstą, ir dailininkas Adolfas Valeška, išsprendęs bei realizavęs vaidinimo apipavidalinimą.

Donelaičio hegzametriją tekstą per spektaklį perteiks B. Briedienė, A. Kėžlienė, L. Barauskas, S. Bernatavičius, A. Dikinis, S. Grėbliūnas, V. Juodka, J. Raudonis ir K. Veselka. Kam įdomu, galima pateikti paruošimo statistinius duomenis: per 35 repeticijas buvo dirbta daugiau kaip 100 valandų. Pastaruoju metu repetuota veik kasdien.

Tai bus Kristijono Donelaičio METŲ spektaklis, kuriame bandoma atskleisti kūrinio didingumą ir grožį, stengiamasi mizanscenų ar judesio pagalba parodyti turinį, surasti hegzametrijai subtilesnį ar stipresnį išraiškos pavidalą.

Vaidinimų pradžia: šeštadienį (spalio 17 d.) aštuntą valandą vakare, sekmadienį (spalio 18 d.) trečią valandą popiet.

Scenos darbuotojai, atsiliepdami į Donelaičio "Metų" prasmę bei tikslą, nepretenduoja visuomeniniu mastu minėti Didįjį Poetą, vien tik bando pagyventi jo kūrybos iškilnumu ir tikisi, jog lietuviškoji visuomenė ir jautrus žiūrovai nuosirdžiai atsilieps į "Metų" spektaklį, prie kurio įgyvendinimo sceninio darbo mylėtojai negailėjo nei laiko, nei nelengvo darbo, nei poilsio valandų. St. M.

Nijolė Baniienė

Iš Ciurlionio galerijoje šiandien atidaromos jaunųjų dailininkų parodos

Kalnai

Kertinė Parastė

KAD LIKTŲ PĖDSAKAI

KULTūros RŪMŲ REIKALU

Jei kas būtų registravęs naujosios mūsų emigracijos darbus, susidarytų dideli ir įdomūs dokumentacijos tomai. Iš bėgamosios spaudos to vaizdo nesudarys joks tyrinėtojas ateityje. Spauda per daug ribotas įrankis atskleisti pastangoms ir aukoms, reikšmingoms detalėms, problemų sprendimams.

Padarius daug ir vis tebedarant, iškyla vienas klausimas — į kokią viršūnę veda visos šios pastangos, kokian paminklan rikiuojasi? Dalinių paminklų jau turime ir dar turėsime. Bet vienas, nors ir prisimenamas spaudoje, vis dar nerealizuojamas — tai paminklas kultūriniam derliui, kuris sparčiai bręsta. Kai ūkininkas laukia derliaus, savaime aišku, jis turi numatęs, kur visos šios pastangos ir apsaugos. Kas sukraus ir apsaugos mūsų kultūros derlių čionai, jei neturime Kultūros Rūmų su muziejumi, archyvu, galerija?

Emigracijų patirtis sako, kad reikia susirūpinti tokio-kiomis institucijomis, kurios koncentruotų geriausias pavienių žmonių darbus ir atrinktų, kas vertingiausia iš atskirų organizacijų bei institucijų užsimojimų. Emigracija paprastai viską dekoncentruoja ir palieka nežinia savo sukurtus lobius. Nežiūrint, kiek dirbtume nūnai, ilgainiui gali nepalikti jokių ryškesnių pėdsakų sekančiomis emigracijos kartom.

Neabejotina, kad panašiai daug veikė ir savu laiku daug ką sukūrė šiame krašte vokiečiai, lenkai ir kiti. Kas jiems liko po šimto ir daugiau metų? Vokiečių bene ryškiausias paminklas yra jų muziejus Philadelphiaje, imponuojantis savo mastu ir medžiagos sutelkimu. Kas šiandien žinotų apie buvusią judrią, intelektualiai pajėgią lenkų emigraciją Prancūzijoje 19-me amžiuje, jeigu ji nebūtų įsteigusi Lenkų Instituto su didele biblioteka, Mickiewicziaus muziejumi, istorinių žemėlapių ir graviūrų rinkiniais. Šis institutas veikia jau daugiau kaip šimtas metų ir ligi dabar atstovauja lenkų kultūrą Paryžiuje. Panašų, gal kiek kuklesnį dalyką anais laikais tie patys lenkai įkūrė Romoje, ir šia jų institucija daug

kartų galėjo pasinaudoti net mūsų istorikai.

Mes vis dar galvojame, įsibėgėję, įsirengti naujų salių, naujų stovyklaviečių ir panašų, šiam momentui reikalingų, dalykų. Visa tai būtų gera, jei būtų tikrai ir būtinai reikalinga. Bet kartais ateina panašūs pasiūlymai daug negalvojus, o ypač atsiradus vienam ar kitam energingesniam entuziastui. Visuomenė, stipriau įtaigota, tyliai pritaria, o paskui, įraginta ir vis prašoma, ima remti. Dėl to šiandien iškyla problema ne ko mums reikia, bet ko labiausiai reikia. Problema atrinkti uždavinius, kurie būtinesni, pirmesniai, nors gal ir mažiau "praktiški", žiūrint trumpo laiko akimis.

Mūsų visuomenė vis dėlto yra pakankamai atviros minties ir sveiko jutimo, kad Kultūros Rūmų mintis būtų suprata. Klausimas tik tai, kaip šią mintį pradėti konkrečiau realizuoti, prie ko tokius Rūmus jungti, kaip jų statybą vystyti dalimi, nes vienu sykiu tokį didelį objektą neįveiktume. Šį reikalą reikėtų planuoti ir svarstyti nebeatidėliojant. Kiekvienai metai eina nuostolin. Kiekvienai naujai metai iškels naujų dailinių darbų ir blokų mus nuo šio pagrindinio ir didelio užmojo.

Beje, yra žinių, kad Tėvai Jėzuitai Chicagoje planuoja plėsti savąjį centrą ir, gal būt, turi artimų šiam užmojų minčių. Ar nereikėtų šio reikalo svarstyti su jais sudėtinai? Juk čia jau prisiglaudę muzikologijos archyvas, Ciurlionio galerijos užuomazga, kun. Boreišio asmeninė biblioteka...

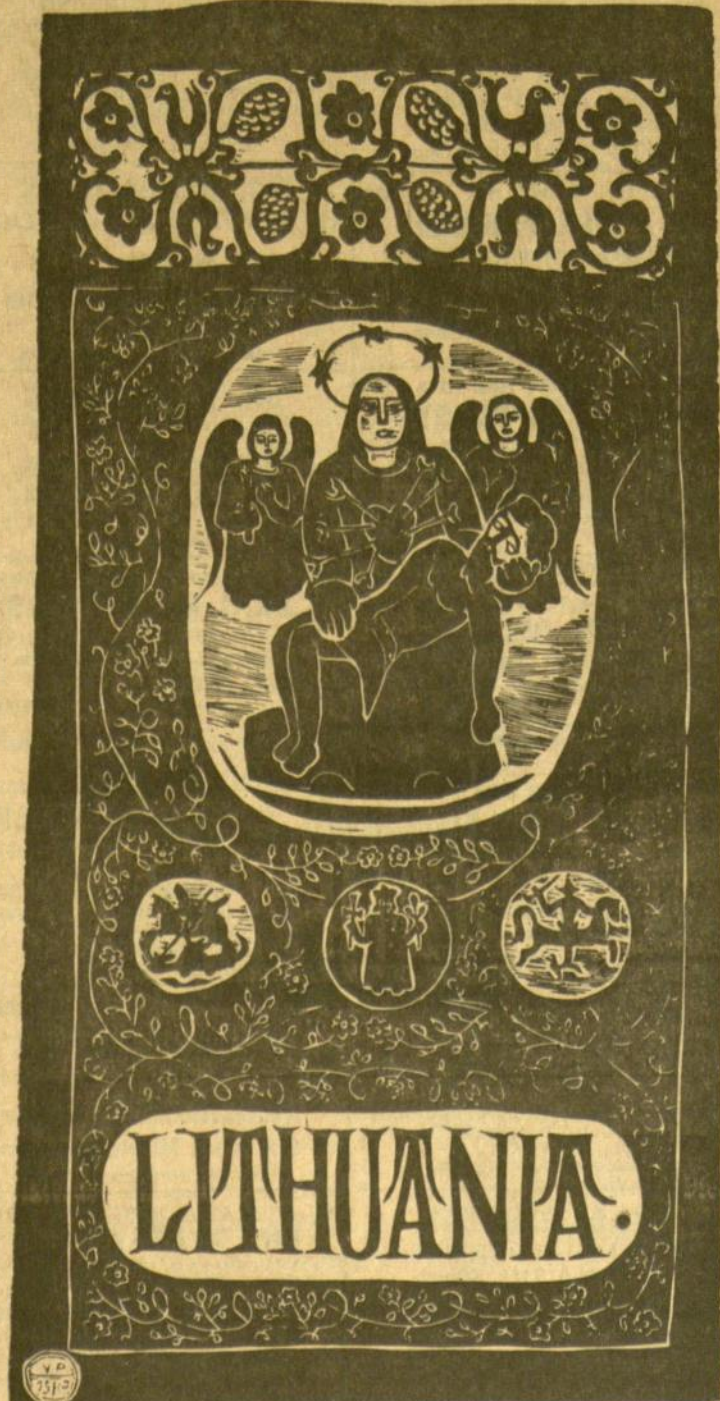
Asmeninių bibliotekų, įvairių rinkinių daug kas turi ir jiems visiems gresia pavojus dingti nežinioj, kaip dingo Petro Klimo, Jurgio Savickio, kun. Antano Miluko lituanistikos rinkiniai bei archyvinė medžiaga.

Ar Chicago, kuri skęsta judėjime, kuri turi tokius rezervus pajėgių darbui, planavimui ir gal pinigų žmonių, būtų taip jau sunku imtis šio darbo? Rytuose vienas žmogus (prel. Pr. Juras) pastatė pernai lietuvių katalikų archyvu — Alkai pastatą ir jau turi sutelkęs gražios medžiagos.

(Nukelta į 2 psl.)

Šiame numery:

- Kad liktų pėdsakai.
- Liturginis perversmas Bažnyčioje.
- Kristijonas Donelaitis ateina lietuvių scenon.
- Muzikinis gyvenimas kalnų pavėsyje.
- Pastabos dėl S. Nėries apologijos.
- Vitalijos Bogutaitės eilėraščiai.
- Nuolat atsinaujinanti Viktoro Petravičiaus grafika.
- Rytų Europai tirti įstaigos Vakarų Vokietijoje.
- Nauji leidiniai.
- Materų gyvenimas.

Viktoras Petravičius

Pieta

Perversmas Bažnyčioje

(Atkelta iš 1 psl.)

liturginis ženklas būtų pats suprantamumu padėtų suprasti atgamtinę realybę. Žinoma, ir čia yra ribos. Jeigu mes į liturgiją įvestume tokius ženklus, kurie taip patrauktų mūsų dėmesį, kad antgamtiniai dalykai pasiliktų nuosalyje, tai nebūtų gera liturgijos reforma. Tokiu keliu yra nuėjusios įvairios stambelės religijos. Tačiau vengiant visų pavojingų perdėjimų, reikia pasilikti prie dėsnio, kad liturginių ženklų uždavinys yra matomais dalykais pavaizduoti didžiulias neregimas religijos paslaptis. Tai konstitucija nurodo, kaip vedamąją šios reformos mintį. 21 § sako: "Šioje reformoje tekstai ir apeigos turi būti taip suformuoti, kad jie išsiskiria pavaizduotų šventus dalykus; krikščioniškoji visuomenė turi turėti galimybės, kiek galima, suprasti juos lengvai ir juose dalyvauti pilnai bei aktyviai, savo pačios naudai".

Romano Guardini, vienas iš liturginio sąjūdžio dalyvių, savo laiku priklausio katalikiškai liturgijai, pasinaudodamas Nietzschės žodžiais, esą liturgija yra vulkanas, padengtas ledynu. Jis čia turėjo galvoje nepaaiškiamą simbolinę liturgijos išraišką, kuri greičiau slepia ir šaldo religines vertybes, negu jas atidengia. Ši liturgijos reforma siekia galimai daugiau kilnios, bet kartu ir paprastos, išraiškos suteikti krikščioniškoms vertybėms.

Bendruomeninio momento pabrėžimas

Kitas bruožas, kuris, atrodo, turės vadovaujantis reikšmės liturgijos reformoje, yra stiprus bendruomeninio momento išryškimas. Pačiame pirmajame konstitucijos paragrafe, kuriame yra nusakomi Antrojo Vatikano Susirinkimo tikslai, pirmoje vietoje yra minimas Susirinkimo rūpestis sustiprinti krikščioniškąjį gyvenimą, antroje vietoje yra minimas rūpestis "tinkamiau mūsų laikams pritaikyti tas institucijas, kurias galima keisti" ir trečioje vietoje norima "ugdyti viską, kas gali stiprinti vienybę tarp tų, kurie tiki į Kristų".

Kadangi Antrasis Vatikano Susirinkimas vyksta didelio noro ženkle suvienyti atsiskyrusias Bažnyčias, tai šį sakinį, be abejojimo reikia suprasti šios vienybės prasme, tačiau jis sudaro bendrą foną ir tai vie-

KAD LIKTŲ PEDSAKAI

(Atkelta iš 1 psl.)

Ką reikštų tokiai Chicagai pastatytą pradžiai patalpą bent Lietuvos archyvui, kuris čia rūpestingai organizuojamas be rodo kol kas vieno asmens. Bet nei archyvo pastatas, nei galerija neturėtų gimi kaip atskiri, išmėtyti objektai. Reikia motis dvaniam — Kultūros Rūmų planui, kuris pamazū ir dalimis, atskirais skyriais, imtų augti vienoje vietoj, gal būt prie jau esamo telkinio — Jaunimo centro.

Šis reikalas vien dėl to, kad yra bendras ir liečia plačią visuomenę, turėtų būti ne kelios iniciatorių rankose. Į jo planavimą ir svarstymą reikėtų įtraukti įvairių institucijų bei organizacijų atstovus. Tik iš to gali atsirasti mažesnis rinktinis kompetentingų žmonių komitetas, kuris, turėdamas pilną visuomenės užnugarį, galės visą reikalą varyti pirmyn.

Šiuo užmoju Chicaga pasiūlytų sau ilgalaikį paminklą, kuris būtų vertas "lietuvių sostinės" vardo.

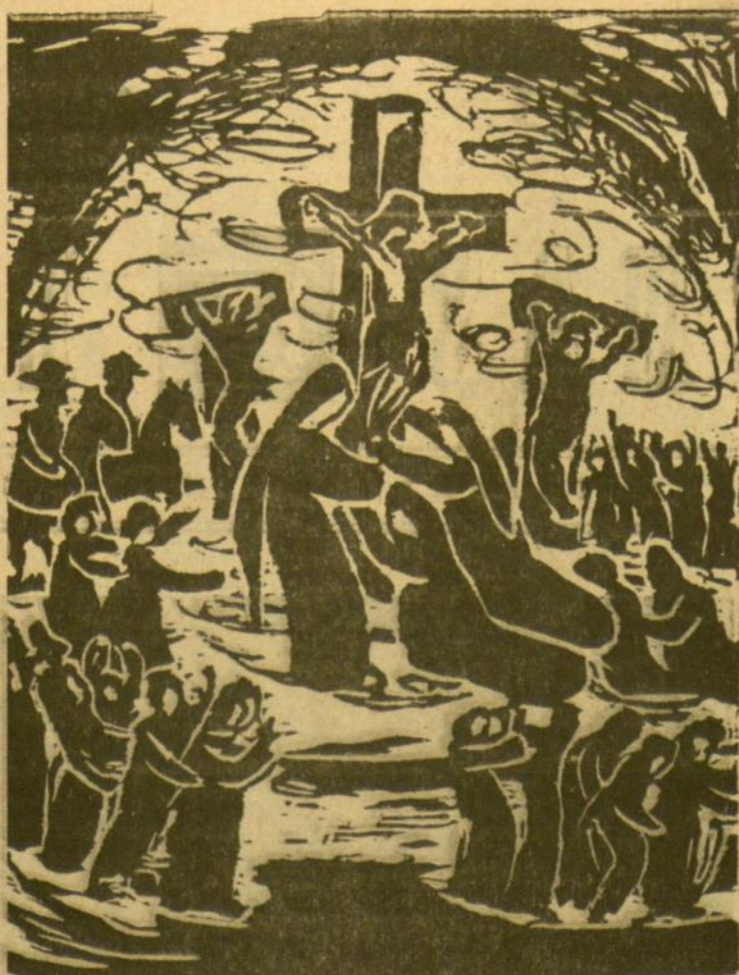
St. Y.

nybės pastangai, kurią koncilija iškelia, kalbėdama apie bendruomenines Mišias.

Bendruomeninio Mišių pobūdžio Bažnyčia mėkėda nebuvo išsižadėjusi. Daugiskaitos vardininko vartojimas oficialiose maldose niekada nebuvo pakeistas vienskaita. Aiškinant Mišių prasmę visada buvo stengiamasi išskirti tą "Mes".

Tačiau, nepaisant to, praktiniame Mišių klausyme būde vis labiau ir labiau įsivyravo vien asmeninis tikinčiojo santykiavimas su Kristumi. Komunią priimęs žmogus stengėsi išgyventi savo vienybę su Kristumi. Tai žinoma, turi pasilikti, ir konstitucija nei kiek nemano to silpninti. Tačiau, ko tenka pasigęsti, tai kad du žmonės, einą prie Komunijos per tas pačias Mišias, nei kiek to neišgyvena ir nepasidaro artimesni vienas kitam. Tuo tarpu pats žodis "Communio" reiškia bendriją, ar bendravimą ne vien su Kristum, bet ir su krikščioniu. Be bendravimo su krikščioniu nėra įmanomas tikras bendravimas su Kristumi.

A. M. Rouguet, rašydamas apie pirmųjų krikščionių Mišias, šitaip išryškina bendruomeninį jų pobūdį: "(Mišios) buvo laikomos dažniausiai sekmadieniais ne tik dėl to, kad tai buvo Viešpaties prisikėlimo diena, bet taip pat ir dėl to, kad, kaip Plinijus rašė Trajanui, krikščionys tam tikromis dienomis susirinkdavo" (110 psl. Henry, Christ in his Sacra-

Viktoras Petravičius

Golgota

ments). Mišios buvo tikrai "vienybės misterija". Tėn buvo daug tarpusavių pasisveikinimų (Dominus vobiscum) ir dažnų dialogų. (Ten pat.) Mišios savo natūraline prasme yra pokylis. Ir Rouguet sako: "Nėra taip juokinga kalbėti apie užkrečiančią pokylių šilumą". (Ten pat 102 psl.)

Mūsų pamaldumas tuo tarpu yra, pasak Theodor Schnitzler, izoliuoto tabernakulio pamaldumas. (Unser Gottes Dienst, ko-

lektyvinis leidinys, 1960 m., '95 psl.) Mūsų bažnyčios yra išvirtsios koplyčiomis. Jos yra pasidariusios tik patalpos saugoti Šv. Sakramentui, bet ne patalpos krikščionių išsilimėms. Viduramžinės katedros buvo kitokios. Jose buvo Šv. Sakramento koplyčia, bet visa erdvė buvo skirta didžiajam krikščionių susitikimui bei susibūrimui apie aukos altorių ir vyskupo sostą. Žmonės juos apsupdavo iš visų pusių. Dabar mūsų altorius yra

MUZIKINIS GYVENIMAS KALNŲ PAVĖSYJE

Kultūra bręsta kadaise buvusios "Laukinius vakarus"

VLADAS JAKUBENAS

Plati Colorado valstybės Uolotų kalnų (Rocky Mountains) sritis pasižymi ne tik ramiu, majestotišku gamtos grožiu. Slėniuose tarp kalnų kadaise klestėjusiuose, o vėliau apmirusiuose kasyklų miestukuose Aspen ir Central City įsikūrė vasaros metų veikiantieji kultūrinės bei meniškos veiklos centrai.

Jų įdomiausias ir meniškai vertingiausias yra "Aspen Institute", susiorganizavęs apie 1950 metus; jo veikla apima muzikos konservatoriją, skirtą pasitobulinimui pažengusiems studentams ir koncertų sezoną, trunkantį du mėnesius, nuo birželio 24 iki rugpjūčio pabaigos. Yra čia taipgi ir tapybos bei dramų skyriai. Aspen guli apie 200 mylių į pietų vakarus nuo Denverio, beveik 8,000 pėdų (2,300 metrų) aukštumoje, apsuaptas dar aukštesnių kalnų; greitai, už keleto mylių yra kalnų masyvas su keliolika viršūnių 14,000 pėdų (4 km.) aukščio. Praeito šimtmečio gale Aspen'as klestėjo kaip aukso ir sidabro centras; vėliau visiškai sunykęs, dabar atgijo kaip pašliužų sporto centras, žinomas ne vienam ir lietuviui sportininkui, ir kaip vasaros kon-

certų vieta, įgyjanti vis daugiau pasaulinio garso.

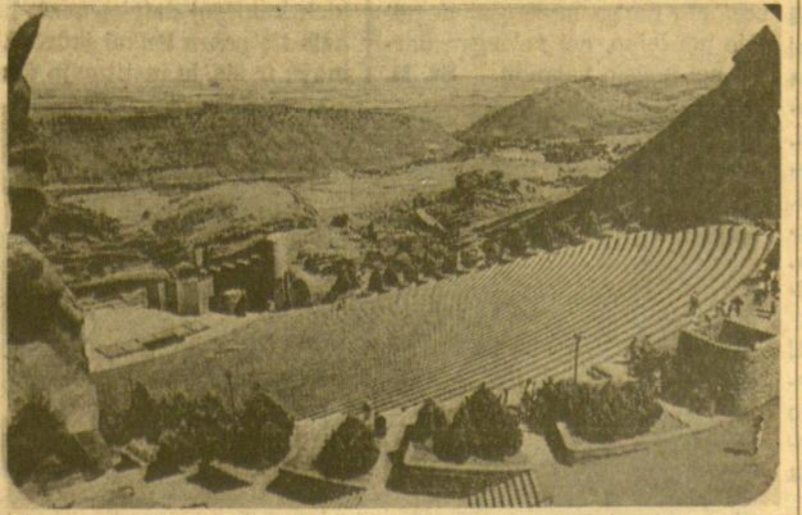
Šių metų koncertų sezonas apėmė 9 savaites, pradedant trečiadieniu, birželio mėn. 24 d. Tvirtai nustatyta koncertų tvarka yra tokia: koncertai prasideda 3 val. popiet, trečiadieniais ir šeštadieniais — kameriniai, sekmdienį — simfoniniai. Koncertų programos pasižymi savo įdomumu: vengiama statyti nuvalkiotus, ypač išgarsėjusius didžiųjų kompozitorių veikalus, nebent jungiant koncertą su kokiomis nors sukaiktuvėmis. Kiekviename koncerte stengiamasi duoti ką nors iš senoviškos, klasinės, o taip pat ir naujosios muzikos. Naujajam menui aptarti kasmet kviečiama, kaip "resident composer", keletas išgarsėjusių modernistų. Pastovus šios srities rezidentas yra išgarsėjęs, jau 70 metų sukakęs prancūzas Darius Milhaud. Šios vasaros svečiai kompozitoriai buvo italas Luciano Berio ir amerikietis Vincent Persichetti.

Artistų atlikėjų tarpe nedaug yra pasaulinių pirmos eilės gar-

scenybių, kurie nėra linke visą vasarą vienoje vietoje dėstyti, o kartu gausiai dalyvauti koncertuose su sunkiomis ir kartais neįprastomis programomis. Yra tačiau ir tarp pirmos ir antros eilės išgarsėjusių muzikų tokių, kurie sugeba sujungti čia pedagoginę veiklą su įspūdingais koncertiniais pasirodymais. Jų tarpe yra kasmet ir visai pasaulinio garso artistų, kaip pvz. violončelistė Zara Nelsova ar negrė dainininkė Adele Addison. Prie tokių pat reikia priskirti ir šių metų "rezidentą" olandų styginį kvartetą.

Simfoninis orkestras susideda iš mokytojų, pažengusių mokinių (Aspen'e kitokių beveik nėra) ir retkarčiais prisamdomo vieno kito unijisto. Orkestras, suprantama, neprilygsta "didiesiems" šio krašto simfoniniams o-kestrams, kaip New Yorko, Bostono, Chicagos ir kt., bet sugeba skoningai ir švariai atlikti kas savaitę pateikiamą įdomų repertuarą. Iš mokinių sudaromas ir choras, galjis atlikti, reikalui esant, tiek klasinius, tiek naujoviškus chorinius veikalus, kartais įtraukiamus į sekmdienio simfoninių koncertų repertuarą. Paskutinius keletus metų Aspen'e diriguoja aukšto lygio dirigentas Walter Susskind, iki šiol buvęs Tronte, Kanadoje, bet dabar ten pasirašęs tik vienų metų laikiną kontraktą.

Aspen'o koncertai nėra skirti masiškai publikai, tačiau didžiulė palapinė gerokai prisipildoma klausytojų. Savaitės viduryje vyrauja studentai ir mokytojai, bet sekmdienį didžiulė pieva būna perpildyta kone visų JAV ir Kanados valstybių leidimų lenteles nešiojančių automobilių, kurių tarpe taip pat margoja ir Europos švietimui atrodą numeriai. Mižiniška palapinė kad ir nebūna visai pilna, bet, atvykus prieš pat koncerto pradžią, tenka pasitenkinti tolma pakraščio šonine vieta. Vietos numeruotos, jų (Nukelta į 4 psl.)

"Red Rocks" auditorija, kurioje vasarą vyksta simfoniniai koncertai bei kitoki patęngimai, į kaię pusę nuo scenos (atviruke nematyt) vakare, kiek akis mato, spindi Denverio miesto šviesos. Už paskutiniųjų kalnų prasideda lyguma, pradžioje irgi vienos mylios aukščio nuo jūros lygio, kuri eina iki Chicagos ir toliau — iki Kentucky ir Pensylvanijos kalnų.

nustuntas į bažnyčios galą (ten, kur iš tikrųjų visada būdavo Šv. Sakramento koplyčia), o mes sėdime vienas už kito ir matome vienas kitą tik iš užpakalio. Nebėra tos susitikimo ir pokylio situacijos. Jeigu jūs nueitumėte į senas vienuolių bažnyčias, jūs pastebėtumėte, kad vienuolių suolai yra sustatyti ne priešakiai į altorių, bet iš abiejų altoriaus pusių taip, kad juose sėdintieji mato vienas kitą iš priešakio.

Taigi mes matome, kad žodis "Communio" Mišiose yra praradęs žymią dalį savo prasmės. Tai atsitiko per didelio ir nekontroliuojamo individualizmo dėka. Iš šio praradimo gėbėti mums siūlosi bedieviškasis komunizmas, kuris pasigavo šio žodžio bendruomeninį turinį. Žinoma, komunizmas tikros žmonių komunijos sukurti negali ne tik dėl to, kad jis neturi Dievo, bet ir dėl to, kad jis neturi nei tikro žmogaus sąvokos. (Žiūr. mano studiją: "Santykiai tarp žmonių komu-

nizme", Suvažiavimo Darbai, 5 tomas.)

Turėdami tai prieš akis, galime suprasti, ką liturginė konstitucija nori pasakyti šiais nuostatais: Mišios yra "meilės sakramentas, vienybės ženklas, meilės ryšys, veikinis pokylis..." (47§). Tikintieji "diena iš dienos turi būti ugdomi ne tik į didesnę vienybę su Dievu, bet ir į vienybę vienas su kitu..." (48§). Didiesiam iškilmingumui dėl to, vyskupas gali leisti priimti komunią ne tik duonos, bet ir vyno pavidale (55§). Tikintieji yra skatinami būti Mišiose ne tik pašaliniais

stebėtojais, bet sąmoningais dalyviais (48§).

Taigi, visuomeninio momento pabrėžimas liturginėje reformoje kelia mums naujų didelių uždavinių. Mes turime išmokyti garbinti Dievą, neparasdami artimo. Mūsų religija turės darytis labiau suderinta visuomeniškai. Pasinaudojant R. Guardini paavyzdžiu, mes negalėsime sakyti: "Man užtenka žmonių, dėl to aš nesu reikalingas tautos; man užtenka pasaulio, aš nesu reikalingas tėvynės" (94 psl. Unser Gottes Dienst). O mes dabar praktiškai ne kartą pasakome: Man užtenka Dievo, aš nesu reikalingas artimo. (Pabaiga kitą šeštadienį)

P. ŠILEIKIS, O. P.
Ortopedas, Protezistas
Aparatų-Protezių, Med. ban. darbai, spec. pagalba kojoms (Arch Supporta) ir t. t.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
Val. 9-4 tr. 6-8. Seštad. 9-1
2850 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel. PROspect 6-8084

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd Street
Val.: kasdien 10-12 val. ir 7-9 v. vak. Seštadieniais 10-3 val. Trečiadienį uždaryta. Ligoniai priimami susitarus.
Ofiso telefonas: PR 8-3229.
Rea. telef. WAlbrook 5-5076

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą. Jei netalpieja skambinti MI 3-0001

DR. S. BIEŽIS
CHIRURGAS
Valandos: kasdien nuo 1 iki 8; treč. uždaryta. Antr. ir penkt. vakarais nuo 7 iki 8.

DR. VL. BLAŽYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampus 83-008 ir California Val. kasdien nuo 6-8 val. vak. Sešt. 2-4 val. p. p.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Ofiso telef. 476-4043
Rea. WAlbrook 5-3048

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. 695-0533 — Elgin
425 No. Liberty Street, Route 25, Elgin, Illinois
Valandos pagal susitarimą

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val.: pirm., ketv. 1-4, vakar. 7-9, antr., penkt. 1-5, treč. ir šešt. tik susitarus.

DR. S. IR M. BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
Bendra praktika ir Algertija
2751 West 51st Street
Valandos: pirm., antr., ketv. 2-9 val. penktad. 10 v. tr. iki 9 v. v. Seštad. 10 v. tr. iki 1 p. p. Ligonius priima pagal susitarimą.

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BLDG.
6449 So. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

DR. M. M. EISIN-EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei netalpieja skambinti MI 3-0001

DR. B. GAIZONAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akuserija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 1-3 ir 6-8 val. vak. Sešt. 12-3 v. p. p.
Trečiadieniais uždaryta

DR. A. GARUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2737 West 71st Street
Val.: kasdien nuo 8-9 val. vakaro. Seštad. nuo 10 iki 12 valandos. Trečiadieniais uždaryta. Ligonius priima pagal susitarimą.
Telef. — WA 5-2017

Ofiso tel. PR 8-2220
Namų — rez. PROspect 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antr., ketv. ir penkt. nuo 11 iki 1 v. ir nuo 4 iki 7 v. v. Seštad. nuo 1 iki 4 val.

Tel. ofiso PO 7-6006, rez. GA 3-7378
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val.: kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiad. ir šešt. uždaryta.

Tel. GROvehill 6-1595
DR. ALDONA JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
PRITAIKO AKINIUS
2422 West Marquette Road
Valandos: 9-12 ir 7-9 v. v. pagal susitarimą. Išskyrus trečiadienius, uždaryta.

Ofiso PR 6-1795, Rez. TR 3-0281
DR. ALG. KAVALIONAS
VIDAUS IR KRAUJON LIGOS
2500 West 51st Street
Oakley Medical Arts
Pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 2-4 ir 6-9 ir pagal susitarimą.

Ofiso ir buto tel. OLYmpic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Kasdien 10-12 ir 4-7. Treč. ir šeštad., tik susitarus.

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuvių gydytojas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3925 West 59th Street
Val.: Pirmad., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4 p. p. 6:30-8:30 val. vak. Seštad. 12-4 val., trečiad. uždaryta.

Tel. ofiso ir buto OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus trečiadienius. Seštadieniais 12 iki 4 popiet

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODUKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antr., ketv. ir penktad. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakare. Trečiad. nuo 11 val. ryto. — 1 v. p. p. Seštad. 11 val. ryto iki 3 val. p. p.
Ofiso tel. RE 7-1168.
Rez. tel. 239-2919.

DR. MARIJA LINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telefonas HEmlock 6-3545 (OFISO IR REZID.)
Valandos pagal susitarimą

DR. A. MACIŪNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Tel. — PROspect 8-7773
Val.: pirmad. ir ketv. ir penkt. 1-4 p. p. antr. ir penktad. 5-8 v. v.

Ofiso HE 4-1818, Rez. PR 6-9501
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v. Seštad. 9 v. r. — 2 p. p.
Trečiadieniais uždaryta

DR. JULIA MONSTAVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VIDAUS LIGOS
10748 S. Michigan, Chicago 28, Ill.
Telef. ofiso: PULman 5-6766
Namų: BEVerry 8-3946
Pirm. val.: kasdien 6-8 v. v., šešt. 1-4 p. p. ir treč. uždaryta.

Tel. CE 6-0720 arba 283-4600
DR. G. K. PAULIS
DIAGNOSTIKA IR VIDAUS LIGOS
Monroe Building, Suite 709
104 South Michigan Avenue
Valandos susitarus telefonu

Tel. Ofiso PR 6-7800; Namų 925-7697
DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
5159 South Damen Avenue
Valandos: 1-9 p. p.
Išskyrus trečiadienį
Seštadieniais 10-3 v. p. p.

Tel. RE 7-8818
DR. ALBINA PRUNSKIS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
Ofisas 2659 W. 59th Street
VALANDOS: 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
Trečiadieniais ir šeštadieniais uždaryta.

Ofiso telefonas — CL 4-2421
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4307 South Kedzie Avenue
(Kampus Kedzie ir Archer)
VAL.: kasdien nuo 2 iki 3 val. vak. Treč. ir sekmd. tik susitarus

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDINES LIGOS
2745 West 69th Street
Priešais Sv. Kryžiaus ligoninę
VAL.: Pirmad., antr., ketv. penkt. nuo 9 iki 11 v. ryto ir nuo 1-3 v. v. Seštad. nuo 2-4. Trečiadieniais ir kitu laiku susitarus telefonu.
Telef. REpublic 7-2290.

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrina akis ir pritaiko akinius keičia stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave., YA 7-7381
1 val. p. p. iki 8 v. v. kasdien; treč. uždaryta; šešt. nuo 10 v. r. iki 1 popiet.

Rez. tel. PR 9-6720
DR. L. SEIBUTIS
Inkstų, pūslės ir šlapimo takų chirurgija
Ofisas: Naujas adresas... 2454 West 71st St. (71-os ir Campbell Avenue kampas), tel. 776-2880.
Valandos pagal susitarimą

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rez. tel. GROvehill 6-0617
Valandos: 1-3 p. p. ir 6-8 p. p. Penkt. tik 1-3 p. p.
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį.

Ofiso telef. CLIFFside 4-2898
Rezid. telef. WAlbrook 5-3099
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir specialiai chirurgija
4644 So. Ashland Avenue
Valandos: kiekvieną dieną 2-4 ir 6-8 v. v. vak. Trečiadieniais ir sekmdieniais uždaryta. Pirmąsą pagal susitarimą. Seštadieniais nuo 2 v. iki 5 v. v.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St. Tel. PROspect 8-1223 ar PR 6-5577
Ofiso val.: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 v. v. Sešt. 2-4 v. popiet ir kitu laiku — pagal susitarimą.

Of. tel. HE 4-2123. Namų GI 8-6198
DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirmąsą ligonius tik susitarus. Val. 2-4 p. p. ir 6-8 p. p. Treč. ir šešt. uždaryta

Telefonas — GROvehill 6-2823
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2524 West 69th Street
Specialybė: AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
VALANDOS: 1 iki 4 ir 6 iki 8 v. v. Seštadieniais 1 iki 4 val. Trečiadieniais uždaryta

Tel. PROspect 6-9490
DR. ONA VASKEVIČIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6248 So. Kedzie Avenue
Ofiso val. kasdien: 2-4; 6-8. Seštad. nuo 2 iki 4 v. Treč. ir sekmd. tik susitarus atvežais ir susitarus.

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-5150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Val.: 2 iki 4 v. p. p. ir 7 iki 8 v. v. Treč. ir šeštad. pagal sutartį

DR. P. Z. ZALATORIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 South Halsted Street
Tel. ofiso CA 6-0257, rez. PR 6-6653
Rez. 6600 So. Artesian Avenue
Val. 11 v. ryto iki 2 v. p. p. 6-7 v. v.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti

PASTABOS DĖL S. NĖRIES APOLOGIJOS

I kontroversinį M. Krupa vičiaus raštą atsiliepiant

A. RIMVYDAS

draugių padarė tokias „logiškas“ išvadas? „Fanatikai“ ar „masoniukai“ pajėgus žmogaus lengvai nesuklaidina.

Rašymas tuo pačiu metu Židiniui, Vaidilutei ir Trečiam Frontui rodo arba apsisprendimo neturėjimą, arba negalėjimą atsakyti nei vieno, nei antro. Tai savo ruožtu rodo arba intelektualinį nepajėgumą išsivaduoti iš prieštaravimų, arba valios silpnumą, negalint pasirinkti, arba pagaliau ir viena ir antra. „Ji, anot M. Kr., viena koja stovėjo katalikuose, kita raudonuose. Ji svyruoja, blaškosi, kėnčia“.

Pagalau, jei tiesa, ji „širdim galvojo, širdim veikė, širdim kalbėjo ir širdim rašė“, kad užlipus ant piliakalnio pravirkdavo, tai tas rodo, jog jos asmenybėje dominavo jausmai. Tokio žmogaus ir meilė yra jausmų meilė — pati netvirčiausia ir nepastoviausia. Šiandien mylima viena, rytoj kita arba abu kartu. Ir S. N. mylėjo Lietuvą, bet dėjosi su tais, kurie Lietuvą pavergė; mylėjo Dievą, bet dėjosi su tais, kurie kovojo prieš Dievą.

Visa tai verčia daryti išvadą, kad S. N. asmens charakteristika bene geriausiai tinka siūbuojančios nendrės simbolis, o amerikiečiai pasakytų, kad tai neišbalansuota, „suskilusi“ asmenybė. Bet tai, žinoma, nieko iš esmės nauja. Tai buvo ir kitų pasakytą.

Kitas klausimas tai nauja apologija. Svarbiausias klausimas čia yra šis: ar teisingas J. Griniaus teigimas ir M. Kr. jam pritarimas, kad Nėries negalima laikyti „nei prokomunistine heroje, nei niekšiška lietuvių išdavike“. Čia, žinoma, reikia susitarti, kas vadintina herojum ir kas išdaviku. Mes čia tuos terminus vartojame įprastine jų reikšme, užfiksuota visuose žodynuose. Pagal juos, herojus yra žmogus, suvaidinęs svarbų vaidmenį svarbiame įvykyje. S. N. tokį vaidmenį suvaidino dviem atvejais — tiek pačiu savo perėjimu į Lietuvos nepriklausomybės grovėjų stovyklą, tiek ir eilėraščių, giriančių okupantą. Komunistams nėra jokio pagrindo nelaikyti jos heroje. Ir iš tikro tokių žmonių, net visame pasaulyje, nėra daug, kad katalikiškoje ir patriotinėje aplinkoje išaugusi, katalikiš-

kas mokyklas baigusi, subrendusi, inteligentė ir rašytoja stauga pasuktų diametraliai priešingu keliu.

M. Kr. teigia, kad „Bolševikai nuo jos atšljo. Ir po karo ją sutiko be entuziazmo ir iškilmių“. (O kurį gi bolševiką sutiko su iškilimė?) Kitoje vietoje jis pažymi, kad bolševikai „nuo jos atšalo ir nustojo ja domėtis“, kai sužinojo, kad ji susitaikė su Dievu. Bet kadangi tai pasakytą be jokių įrodymų, tai teigimas daugiau atrodo kaip wishful thinking. Iš tikrųjų bolševikai ja domėjosi ir didžiavosi visą laiką — leido monografijas, albumus, jos raštų laidas, o ją pačią palaidojo garbingiausioje vietoje.

Bet ar galima S. N. laikyti lietuvių išdavike? Tur būt, viso nekomunistinio pasaulio kalbose tokie veiksmai, kaip prašymas svietimos valstybės, kad ji priimtų „globon“ tą šalį, kurios prašytojas yra pilietis, yra vadinami išdavyste. Viso kultūringo pasaulio šalių kodeksai panašius veiksmus vadina išdavyste ir už tai smarkiai baudžia. Todėl tie, kurie sako, kad S. N. nėra buvusi išdavike, arba teikia žodžiu „išdavikas“ visai kitokią prasmę, arba jie turi visai naują išdavystės sampratą. Tradicinė visuose kraštuose galiojanti išdavystės sąvoka neleidžia nepažinti tos kaltės ir S. Nėria. Grinius tą kaltę švelniai vadina „juodžiausia dėme“, o M. Kr. priduria, kad tą dėmę jai užtėškė „ne ji pati, tai padarė, pasinaudodami jos gyvenimo aplinkybėmis, sąlygomis ir dalinai jos būdu, kiti“. Tokia pažiūra vargu derinasi su krikščionišku mokslu apie valios laisvę ir apskritai apie asmens laisvę bei atsakomybę už savo veiksmus. Teisiant nusikaltėlių, visuose teisyneose ir aplinkybės, tiesa, atsižvelgiama ir bausmė mažinama, bet niekur aplinkybėmis bei sąlygomis nusikaltėlis neišteisinamas. Jei aplinkybėmis viską būtų galima atlikti kokia nors didele atgaila, dideliais darbais ar bent viešu klaidos išsižadėjimu. Bet S. N. to nepadarė ar bent

M. Kr. teigia, kad „kiti ją (dėmę) užtėškė, bet ją nuvalė ji pati“. Kokiu būdu? Ar tuo, kad „atliko išpažintį ir priėmė šv. Sakramentą“? Prieš Dievą gal būt. Dievas juk ir latrui dovanuoja. Bet ar ji nuplovė tą dėmę prieš žmones? Tai buvo galima atlikti kokia nors didele atgaila, dideliais darbais ar bent viešu klaidos išsižadėjimu. Bet S. N. to nepadarė ar bent

Henry Matisse

Piešinys

Vitalija Bogutaitė

FRAGMENTAI

I
Jeigu galėčiau nutiesti tiltą tarp Tavo džiaugsmo ir savo, mes susitiktumėm, kaip du geri draugai virš džiaugsmo upės, kuri tekėtų pilna, patenkinta, o mes žiūrėtumėm į debesis, į paukščių kelius. —

II
Drumstam vandeny plaukia balta gulbė. Didinga, pakelta galva plaukia ir plaukia ir visi negalvoja, kad drumstas vanduo ir jos baltumas mummy kelia nerimą.

III
Vakaro šviesa, praradusi akimirks džiaugsmą, įsikverbia į mane ir auga. Taip auga ji, nepažinus džiaugsmo, nes mano kūnas nepralaidžia šilumos. Ir taip, atėjus rytmečiui, ji miršta, įkritus į mane, į šaltą, nederlingą žemę.

mes iki šiol apie tuos žygius nieko nežinome. M. Kr. ją lyg teisinga tuo, kad ji mylėjusi Lietuvą, „pasiliko tikra Lietuvos patriotė“. Bet tai dar nereikia kaltės išpirkimo. Lietuva savotiškai mylėjo ir tikri komunistai — Cvirka, Gira ir kt., bet ta meilė nekludė jiems Lietuvą parduoti. Visokių, mat, esama meilių. Vyras iš meilės nužudo žmoną, motina iš meilės nužudo nepagydomą kūdikį. O S. Nėris, mylėdama Lietuvą, papiktino Lietuvos mažutėlius (kaip mokytoja ir kaip poetė), ne vieną gal ir į Lietuvos priešų eiles pastūmėdama, ir dėl to ji turėjo atgailauti taip, kad ir mažutėliai apie tai žinotų ir jai atleistų. Jei ji to nepadarė, tai ir jai tinka šv. Rašto žo-

džiai apie mažutėlių papiktinimą (Mato, 18,6).

M. Kr. sako, kad jos žygis (išpažintis) buvo „reikalingas didelės drąsos ir herojiško ryžto.“ Bet tai greičiausia toks pat „herojizmas“ kaip daugelio panašių atsivertėlių (prieš pat mirtį) kurio motyvus gerai apibūdina lenkiškas priežodis: jak trwoga, to do Boga. Ir kol tas atsivertimas yra slaptas ar beveik slaptas, jis yra grynai asmeninis ir visuomeniniu atžvilgiu nėra joks herojizmas. Nusikaltimas prieš visuomenę, prieš tautą gali būti nuplautas tik visuomeninio pobūdžio, t. y. viešu žygiu. Kokios nors užuominos apie suklydimą eilėraštyje neužtenka. Kitaip sakant, atsišaukimas tegali būti matuojamas skriaudos matu. Pavogus šimtą dolerių, negi galima skriaudą atlyginti, gražinus dolerį.

Galime sutikti, kad N., atsidūrus Rusijoje, jautėsi nelaiminga, kad ji ten kentėjo, galime tą jos nelaimę suprasti ir ją užjausti, jos gailėtis, bet akiuvaždoje visų žinomų faktų vargu galime teigti, kad „dėmę kiti jai užtėškė, (kad) nuvalė ji pati“ (jei kiti užtėškė, tai nebuvė nė pareigos pačiai valytis), kad ji buvo „tikra Lietuvos patriotė“.

M. Kr. pasisako prieš tuos, kurie kaltina „ne tik Salę, bet ir kitus mūsų rašytojus, kaip Putiną, Paukštėlį, Sruogą, Borutą, Vienuolį ir kitus talentų išpardavinėjimu...“ Pasisakymas teisingas, tik klausimas, ar Salė geriau tinka šiton draugėn, ar Cvirkos, Korsako, Venčlovos, Giros, Paleckio ir panašių kompanijon. Kai tėvynė dar buvo laisva, toji Salė nesidėjo su pirmąja grupe (kur Boruta, žinoma, netinka), bet su pastarąja ir toje kompanijoje išbuvo apie 10 metų vien iki Sovietų okupacijos. Jei teisingam Salę, tai ką darysim su jos kompanijonais? Ar teisingam ir juos? Šis klausimas ypač tinka visiems gailėstingiesiems.

Vienas iš tokių yra ir Gr. Valančius, kuriam labai patikęs M. Kr. straipsnis, išteisinęs S. Nėrį (Draugas, 64. 9. 18). Mat, Gr. V. apskritai nemėgė tas, kurie „skuba kitą nutiesti“. Gailėstingieji, be abejoj, visiems patinka. Bet mes žinom ir dar gailėstingėsių už Gr. Valančių. Yra žmonių, net rašytojų, kurie pvz. apie Judą Iskariotą galvoja kitaip, negu mūsų įprasta galvoti. O ir mūsų rašytojas Vincas Krėvė savo Dangaus ir žemės sūnuose Judo pabučiavimą Kristaus vadina ne išdavystės, bet meilės pabučiavimu. Yra žmonių, kurie gailisi ir paties Liuciferio. Jie sakosi negalį prileisti, kad Liuciferis (ir kiti jo bendrai, žinoma) galėtų būti amžinai pasmerktas. Tai esą

nesiderintų su Dievo gailėstingumu. Tokie žmonės net teigia, kad pasauly kaltų žmonių iš viso nėra, o yra tik daugiau ar mažiau nelaimingi ir dėl to verti tik mūsų simpatijos bei užuojautos.

Bet tai jau savotiška „metafizika“ i kurią plačiau leistas čia nėra vietos. Bet pačioje fizikoje, t. y. žemėje, buvo, yra ir, tur būt, ilgai dar bus kitaip. Čia tebegalioja principas, kad žudikas ir žudomas nėra vienodai nelaimingi, kad tūkstančiai vyrų, moterų ir vaikų, sušaldytų Sibiro taigose, ir tie, kurie juos trėmė, nėra vienodai nusipelnę mūsų užuojautos. Jeigu taip, tai vargu pateisinami ir tie, kurie bendradarbiauja su žudikais, žmonių trėmėjais, kankintojais, tėvynės išdavikais.

Buvo lietuvių tarpe susidėjusių ir su žiauriais naciais. Toks bene buvo ir daugeliui žinomas Germantas - Meškauskas. Bet tėvynei atsidūrus jų pačių nacių okupacijoj, jis ją gynė drąsiai, herojiškai, nors ir žinojo, kad naciai su besipriešinančiais jų tikslams ceremonijų nedaro. Jis nepabūgo koncentracijos stovyklų, ten pateko ir ten žuvo. Lietuviai laiko, kad, jei jis ir buvo klaidą padaręs, tai ją herojiškai išpirkio. Ir negi jina vienas toks buvo. Gal niekad Lietuva nepasirodė tokia herojiška, kaip per pastarąjį karą ir po jo, davusi ne tik šimtus herojų Reinių, Borisevičių, Lukšų, Būtėnų, bet ir tūkstančius mažiau žinomų ar nežinomų didvyrių — vyrų ir moterų. Ak, kas suskaitys šių laikų Lietuvos Pilenus. Ar ką nors panašaus padarė S. Nėris?

Dėl to, kai prisimenam, kiek iškentėjo mūsų seneliai, mūsų moterys ir jų kūdikiai Vorkutose ir Azijos tundrose, tai pasakojimai apie Salį kančias ar nėra anų tikrų kankinių atminimo įžaidimas?

Ir kai prisimenam herojiškas kovas ir mirtį mūsų tėvynės laisvės bei jos garbės gynėjų, tai pasakojimai apie Salį patriotizmą ar nereikšmingą anų žygių nuvertinimo, jų pasiaukojimo suniekinimo?

Tolimesnėje ateityje, kai dabartinės kartos bus tik istorija, apie S. Nėrį, gal būt, bus kalbama, kaip apie labai nepastovaus būdo savo laiku pasižymėjusį poetę. Bet šiandien, kada daugelio ašaros nenudžiūvusios ir žaizdos neužgyjusios, kažin ar verta skubėti demonstruoti savo gailėstingumą ir baltinti tuos, kurie šiaip ar taip gerokai pasitarnavo svetimiesiems pasiglemžiant Lietuvą. Gal tada geriau palikti juos teisti ar teisinti tiems, kurie bus gal tam daugiau kvalifikuoti.

Penkiose pietinėse valstybėse

ALGIRDAS T. ANTANAITIS

(Tęsinys iš praėjusio šeštadienio)

Nedidelis (12,000) Greenville miestelis, įkurtas 1783 metais ir pavadintas generolo Nathanael Greene garbei, yra žinomas ne vien dėl to, kad trumpą laiką jis buvo Tennessee sostine. Čia taigi gyveno septynioliktasis JAV prezidentas Andrew Johnson'as. Čia gimė šių dienų amerikiečių vaikų labiausiai mėgiama laukinių vakarų didvyris David Crockett. (The king of the wild frontier), kaip kad toj televizijos serijos išpopuliarintoj dainuškoj pasakytą). Juoda apurkusi, netašytų raštų trobelė, kurioje šis Alamo mūšio herojus gimė, matėme pro autobuso langą.

Didžiausias Tennessee miestas (498,000) labai gerą įspūdį padarė, dar į jį neįvažiavus. Nauji aerodromai pastatai ne bene pagrindinio žinovų yra pripažinti vienu gražiausių moderniosios architektūros kūrinių. Ypač šauniai šie pastatai atrodo nakties metu, kada kontūrai ir norimos detalės yra išryškintos šviesu ir juodo nakties fono.

Šią Mississippi vidurio vietovę, kadaise apgyventą Chickasaw genties indėnų, baltasis žmogus pasiekė 17-to šimtmečio antroje pusėje. Prancūzų tyrinėtojų Joliet'o ir

Marquette ekspedicijos čia lankėsi 1664 metais. Po devynerių metų La Salle paskelbė šias sritis prancūzų teritorijos dalimi ir kiek vėliau pastatė kariškus sutvirtinimus. Memphis miestui pagrindus padėjo Andrew Jackson'as 1819 metais.

Pilietinio karo metu Memphis miesto gyventojai turėjo progos stebėti, kaip Federalinė artilerija nuskandino visą Konfederacijos laivyną Mississippi upėje.

Žinojau, kad Memphis yra vienas nedaugelio JAV miestų po Antrojo pasaulinio karo įkūrusių savo pastovų profesinį teatrą ir būvau tvirtai pasiryžęs pamatyti nors vieną jo pastatymą. Nelaimė, abiejų mano atsilankymų atvejais Front Street teatre buvo vaidinamos muzikinės komedijos („Sound of Music“ ir „Damn Yankees“) kurių nemėgstu dėl šio žanro veikalų įprastiniai kvailio sukirpimo, nuolatinio pigaus veikėjų sušaržavimo, dialogų užsibaigiančių nelogiškais dainuškais, dažniausiai dainuojamomis mažabalsių arba bebalsių dainininkų. Buvo keista, kad šio teatro įkūrėjas George Toulfiatas, kadaise užsibrėžęs sukurti „amerikietiška“, o ne niujorkietiška teatrą, vaidinantį veikalus savo socialines šaknis

įleidusius bendruomenėje“ ėmėsi veikalų nieko bendro su tomis išvomis neturinčių, vien dėl to, kad jie jau buvo paženklinoti pasisekimo Broadwayuje štampu.

O visas miestas tešnekėjo apie du žmones: senatorių Goldwater'į ir dainininką Elvis Presley.

Kaip sykis San Francisco mieste vyko respublikonų konvencija, kuri iki gilaus vidurnakčio buvo transliuojama per visas te-

Memphis, vienas iš gražiausių miestų pietinėse valstybėse.

levizijos stotis. Toje konvencijoje Goldwater'is triumfavo.

Aš visada sakiau, kad prezidentas Johnson'as yra apsimitėlis (fake), — trynė iš džiaugsmo rankas vieną rytą mane, autobuso laukiantį, užkalbinęs pilietis. — O Goldwater'is ėmė vakar ir stačiai išrėžė! Tai bent vyras, ar ne?

Rytoj, manau, Johnson'as jam dar gražiau į tai atsakys, — skeptiškai nugalvoju.

Pilietis įtartina žvilgtelėjo į mano valdišką portfelį ir skersakuodamas pasitraukė, matyt galvodamas: na, ir pasitaikyk tu man užlipti tiesiog ant prakeikto jankio.

Mano revizuojamos įmonės prezidentas, jaunas, simpatiškas ir nesiauro išsilavinimo vyras, su pietizmu pasakojo turėjęs progos asmeniškai su Goldwater'iu susitikti vienoje politinėje konvencijoje. Turėjęs garbės net kokteilį jam sumaišyti per vieną priėmimą. „Brandy and coke. No ice, please“ — prašęs jis.

Ko gero, netrukus galėsiu pasidžiūoti paspaudęs JAV prezidentui ranką!..

Jo įmonė buvo priemiestyje. Kaip vėliau paaiškėjo, kokios dvi mylios nuo garsaus, jaunimo didžiai mėgiamo mažosios scenos dainininko ir filmų aktorius Elvis Presley rezidencijos. Įmonės prezidentas pastakė Elvį ir jo šeimą gerai pažįstas ir pasisūlė pietų menu nuvežti į restoraną, esantį kitoje vieškelio pusėje nuo Presley rezidencijos.

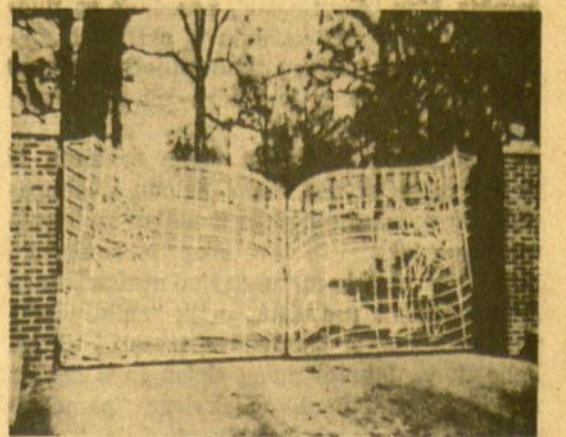
Esu vienas iš finansavusių Elvio pirmųjų plokštelių išleidimą. Tada jis buvo kuklus vietinių naktinių klubų dainininkas ir gitaristas. Šias plokšteles vėliau iš vietinės firmos veik puslėviui nupirko viena didžiųjų rekordavimo kompanijų, tesumokėdama, berods, vos \$40,000. Esu įsitikinęs, kad jie iš to milijonus susikuro.

Didelis, seno amerikietiško stiliaus namas stovėjo ant kalvos, atokiai nuo vieškelio. Vos matėsi pro aukštą, vėliai sulapojusį, alėjos pakraščiais susodintų medžių šakas. Platūs vartai vaizdavo atverstą gal-

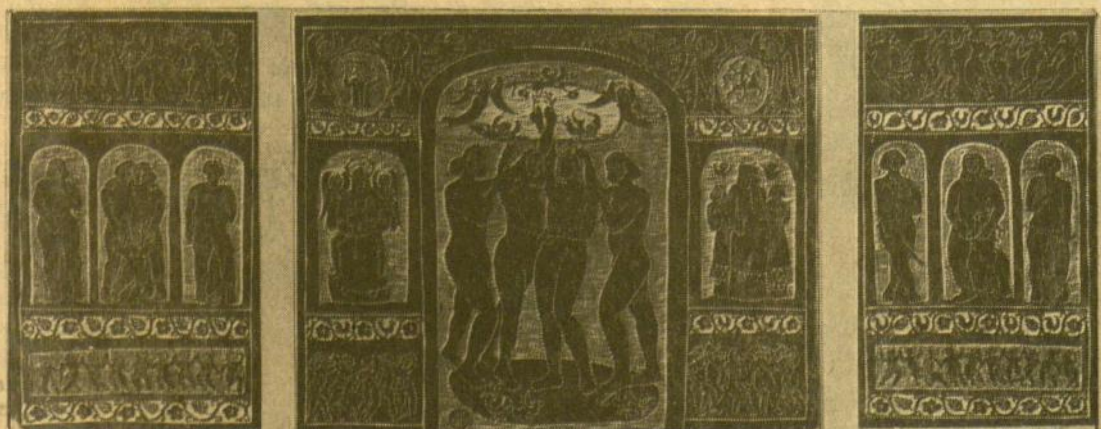
dų knygą, kurios abiejuose pakraščiuose buvo geležies virbais išpinta skambinančio gitara dainininko figūra.

Pats Elvis čia atvažiuoja tik atostogoms ir pagyvena gal pora mėnesių į metus. Tada, kurį nors vėly vakarą, su draugų būriu jis išvažiuoja vidurmiestini pasilinksinti iš anksto užsisakytoje Peabody viešbučio salėje. Dienos metu vargiai galėtų išvažiuoti, nes miestas neužtektų policijos jaunuomeni sutramdyti, — pasakojo prezidentas.

Ir kaimynai ir visi kiti miesto gyventojai mėgsta savo Elvį. Jis yra tvarkingas, duoda gero elgesio pavyzdį jaunimui ir daug aukoja labdarybės reikalams. Kalėdų metu virš šių vartų kabo didžiulis neono šviesomis įrašytas pasveikinimas: „Season's Greetings“ (Nukelta į 4 psl.)

Vartai į Elvio Presley rezidenciją

Viktoras Petravičius

Pavasaris

MUZIKINIS GYVENIMAS KALŲ PAVESYJE

(Atkelta iš 2 psl.)

kaina visiems koncertams pusketvirto dolerio. Koncerto eigą kartais palygina arba ir sutrukdą dažnai Aspen'o slėnyje pasitaikantis trumpalaikis lietus su perkūnija.

Be eilinių koncertų palapinėje, kas savaitę vyksta dar vakarais "special event" koncertai "Wheeler's Opera House" salėje. Iš romantiškų kasyklų įkarščio laikų kilusi iškilmingo vardo salė yra maža, senoviška. Į tuos koncertus galima pakliūti, tik gyvenant Aspen'e arba iš anksto užsisakius bilietą. Daugelis, tiek studentų, tiek turistų, tų koncertų pasiklauso nemokamai, sėdėdami ant laiptų. Mažoje patalpoje, neturinioje beveik prieangio, muzika, kad ir dusliai, yra girdima laiptuose.

Antrasis Colorado valstybės kalnų kultūrinis centras yra ne tiek išskirtinio lygio, bet turi taipgi daug savo idomumų bei originalumų. Central City, apie 30 mylių į vakarus nuo Denverio, apmires, bet turistams atgaivintas kasyklų miestukas irgi turi savo "Opera House", statytą praėjo šimtmečio gale. Dabar ten jau 33 sezoną veikia "Central City Opera Association", kuri kas vasarą, per visą liepos ir pusę rugpjūčio mėn. stato dvi operas anglų kalba. Kartais abi būna iš pasaulinių "repertuarinių" operų, bet jaučiama tendencija bent vieną duoti ir iš amerikiečių kūrybos, jei galima, net iš Colorado praeities. Šįmet pvz. ten ėjo muzikinė komedija "The Lady from Colorado", parašyta specialiu užsakymu amerikiečio kompozitoriaus Robert Ward. Central City operų pastatymai kai kuriais atžvilgiais primena Chicago lietuvių operos pastatymus. Orkestro "duobėje" telpa tik

per 30 orkestrantų, scenoje — tik apie 30 choristų. Tačiau pastatymai yra gerai paruošti, ir turint galvoje savotiškas sąlygas — visai aukšto lygio. Senoviškas pastatas yra aprūpinamas sukurama scena (ko neturi Chicago Civic Opera rūmai). Todėl pvz. prieš keletą metų teko matyti "Aidą", ėjusią iš viso tik tris valandas su viena pertrauka. Svarbiausias roles dainuoja antraeilės New Yorko garsenybės, režisuoja New Yorko Broadway teatrų režisieriai, moką sumaniai kompensuoti scenos mažumą. Jau minėtoje "Aidoje" faraono ir vyriausio žinio roles, pakaitomis su garsiuju Bosu Wildermann'u, dainuoja Amerikoje gimęs lietuvis Arnoldas Voketaitis. Central City operos spektakliai būna kasdien, o trečiadieniais ir šeštadieniais dar duodama dienos metu ir matinee". Spektaklių bilietai dažnai būna išparduoti net savaitėmis iš anksto, tačiau prie įėjimo dažniausiai galima dar gauti bilietų likučius. Lan-kytojai, suprantama — tik turistai, nes pats miestukas, vasaros metu pilnas dirbtinos gyvybės, turi tik žiupsnelį pastovių gyventojų. Central City Opera Ass. šios vasaros sezonui gavo \$175,000 pašalpos iš Fordo fundacijos.

Denveris — Colorado valstybės didmiestis ir kartu sostinė, gulinčias vienos mylios aukštyje apie 10 mylių nuo kalnų pradžių, turi savo reguliarią simfonijos orkestrą, veikiantį žiemą, tačiau turintį ir vasarą vieno mėnesio, išskyrus šįmet, sezoną romantiškoje "Red Rock" auditorijoje, iškaltoje raudonose uolose kalnų pradžioje, keliolika mylių į vakarus nuo miesto centro.

Denverio simf. orkestras, matuojant Bostono, New Yorko

bei kitų orkestrų mastu, iki šiol buvo antraeilis, bet priskaitomas prie, taip vadinamų, "major symphonies". Mums jis įdomus tuo, kad jame jau keliolika metų groja ir mūsų solistas, violončelistas, buv. Vilniaus konservatorijos koncertmeisteris Mykolas Saulius. Jis yra vienintelis iš mūsų tremtinių stygininkų Jungtinėse Valstybėse įėjęs į amerikiečių simfonijos orkestrą ir jame tvirtai išsilaukęs. Pradėjęs sunkesnėmis sąlygomis Indianopololyje, Ind., po vienerių metų laimėjo konkursą į gerokai aukštesnio rango San Antonio, Tex. orkestrą, bet negalėjęs pakęsti drėgno ir karšto klimato, sezonui pasibaigus, nuvyko vėl New Yorkan, kur iš daugiau kaip 30 kandidatų laimėjo vienintelę čelsto vietą į Denverį. To miesto klimatas ir artimųjų kalnų gamta jam taip patiko, kad jis nebeieškojo jokių kitų, kad ir materialiai prašmatnesnių darboviečių. Po keliolikos metų veikios M. Saulius yra plačiai žinomas Denveryje ir kituose apylinkės miestuose, kaip solistas ir kamerinių koncertų dalyvis. Paskutiniuoju laiku su dideliu pasisekimu pasirodęs "Denver Trio", sudarytas iš vietinės pianistės, smulkiniuko ir M. Sauliaus kaip violončelisto, yra tikrumo šio paskutiniojo įkurtas ir ansambliška ištobulintas.

Pernai pavasarį atostogų metu M. Saulius du mėnesius gastroliavo po pietų valstybes su "North Carolina State Symphony" orkestru; šįmet, nors

vėl buvo kviečiamas geresnėmis sąlygomis antrojo koncertmeisterio pareigoms, nuo šios varginančios kelionės atsisakė, turėdamas apsieiti angažementų vietoje.

Denverio simfoninis orkestras paskutiniuoju laiku yra pergyvenęs dirigento krizę, kuri turėta kai kurių įdomių, vietos visuomenės psichologiją vaizduojančių bruožų. Keliolika metų Denveryje veikęs dirigentas Saul Caston, Odesos žydų kilmės, iš orkestro triūbininkų iškilęs į dirigentus, pasižymėjo įspūdinga išvaizda, pakankama rutina, mokėjimu sudaryti aplink save gerbėjų būrį, bet... gan neaukštu muzikinės kultūros ir talento lygiu. Denverio visuomenė, per keliolika metų žinojusi, kad "we have a wonderful conductor", palaipsniui pradėjo pastebėti didelį skirtumą orkestro skambesyje ir muzikos turiningume, kai koncertą vedavo žymūs svečiai — gastrolieriai. Atsilankius garsiam vokiečių dirigentui Jochum, kurio keletas koncertų praėjo su milžinišku pasisekimu, staiga Denverio dienraščiuose prasidėjo didelė polemika tema: "mūsų orkestrui reikalinga tikro vadovo". Susidarė nemažas visuomenės judėjimas, kurio rezultatas buvo toks, jog S. Caston, užbaigęs kontraktą, bet paskutinį sezoną užleidęs dirigavimą beveik išimtinai gastrolieriams, turėjo pasitraukti. Pastovaus jam pakaitalo dar nėra rasta. Kol kas pasamdytas aukšto lygio veteranas, 72 m. amž. jau buvęs pasitraukęs iš reguliarių pareigų, bet dar pilnai pajėgus Vladimir Golschmann, ilgametis St. Louis Mo. simf. orkestro vadovas, rusų žydų kilmės, gimęs Paryžiuje. Kitiems metams numatyta įvairių reformų: sezono prailginimas, išvykos į gretimius miestus, vasaros sezono atgaivinimas. Pats orkestras naujo dirigento jau padidintas, pasamdant New Yorko konkurso keliu keliolika naujų stygininkų. Visa tai neabejotinai pakels Denverio orkestro rangą kitų JAV orkestrų tarpe ir teigiamai atsilies į orkestro narių materialinę ir moralinę būklę. O visa Denverio orkestro pergyventa krizė įdomiu būdu vaizduoja, kaip gilesnį muzi-

kinų tradicijų neturinčiame Amerikos didmiestyje natūraliu būdu pasireiškė kultūrinio subrandimo bei muzikos skonio kilimas.

Religija nesudaro sunkumų nuolankiam, daug sunkumų sudaro pūkiam ir nenugalimam sunkumų sudaro tuščiam. — A.W. Hare

VALYMAS
KILIMAI, APMUSTI BALDAI
valomi. Kambariai planami ir dažomi. J. RUDIS
Tel. CLiffside 4-1050

TELEVIZIJAS
paprastas ir spalvotas nebrangiai taisyti. Už patarnavimą vietoje \$3, už dirbtuvės darbą \$10 ir dalyv. Pritaikau 26-tą stotį.

J. MIGLINAS
2549 W. 69th St. II a. PR 6-1063

MOVING
Apraustas perkraustymas
įvairių atstumų
A. VILIMAS
3415 S. Lithuania Ave.
Tel. FRontier 6-1882

Stirbis Fuel Oils
Allejus virtuvei ir krosnim.
"Geresnė ir pigesnė alyva"
Tel. HEmlock 4-6264
PETER STIRBIS
6741 So. Maplewood Ave.
Chicago 29, Illinois

TURTAS — \$90,000,000

REZERVAI — \$8,800,000

Už taupmenas mokame dividendus kas 3 mėnesiai
PASKOLOS NAMAMS ĮSIGYTI AR TAISYTI

VALANDOS: Pirmadieniais 9 iki 8 v. v.
Antrd. 9 iki 4 v. v. Trečiadienį — nedirbama. Ketvirtad. 9 iki 8 v. v. Penktad. 9 iki 4 v. v. Šeštad. 9 iki 12 v.

JUSTIN MACKIEWICH, Jr.,
Prezidentas

Penkiose pietinėse valstybėse

(Atkelta iš 3 psl.)

etings. — Elvis". Tai gal kainuoja keliolika tūkstančių, bet kas jam, milijonus uždirbančiam?

Elvis Presley populiarumu turėjome progos įsitikinti. Vidurmečio kino teatras rodo dvi filmas, kuriuose Elvis vaidina pagrindinius vaidmenis, buvo nuolat apgultas triukšmingos jaunuolių minios.

Kad pietinių valstybių žmogaus galvose ir socialinių luomų pažiuose, ypač rasini atžvilgiu, yra gerokai skirtingos, pirmą kartą turėjau progos patirti dar prieš keliolika metų, tarnaudamas šio krašto kariuomenėje. Mes "šiauriečiai", pradžioje su nuostaba, o vėliau su kartėliu šį skirtumą apibūdinavome teigimu, kad pilietinis karas dar nepasibaigė ir kad tėra tik pratęsusiu pailaūbu stovis.

Ryškiausiai atsitemu vieną seržantą iš Georgijos valstybės, šiaip malonų ir simpatišką vyrą, labai religingą ir niekur su šventraščiu nesiskiriantį, savotišką "misionierių", kuris, laisvalaikio metu, dažnai susisaukdavo savo rekrūtus (ne visus, o tik "rinktinis") "pasimetėlius" ir bandydavo atvesti į tikrąjį kelią, t. y., laimėti mūsų sielas savo sekto religijos išpažinimui. Kiekviena "pamoka" prasidėdavo citatomis iš šventraščio, to seržanto supratimu aiškiai įrodinėjančiomis juodosios rasės inferioriškumą. Mūsų suabejojimas jo demagogiškais metodais "mo-

kytoją" visada įpykindavo, ir argumentus jis visuomet paremdavo savo kariško laipsnio viršenybe.

Pietiečiai tebeserga pralaimėjusio kompleksu. Įtikinėdami save, kad negras yra žemesnės klasės sutvėrimas, jie nori pateisinti savo ilgalaikį nepripažinimą jiems lygių, žmogiškų teisių, kurias vieną kartą pripažinus, žlugtų jų visa, taip kruopščiai puoselėta, socialinė struktūra.

Įrodymui, kad reikalai nė po tuzino metų nepasikeitė, norėčiau pacituoti keletą ištraukėlių iš dienoraščio kareivio, kurio dalinys 1962 metų rudenį buvo pasiųstas į Oxford'ą, Miss., pirmojo negro (James Meredith) įstojusio į baltųjų universitetą (Ole Miss.) apsaugai. (Dienoraštis spausdintas Harper's žurnale 1964 metų vasario mėn. sąsiuvinyje.)

"Spalio 2, 62. ...Propagandinės brošiūros rašo: "Jums patiks Oxford'as — Mississippi; tai gera vieta gyventi". Pirmas dalykas, kurį numatomas investuoti, būsimasis naujas gyventojas išgirsta Oxford'e yra tai, kad "kaip ir daugelis pietinių miestų Oxford'as buvo visiškai sunaikintas Federalinės kariuomenės", bet, "sumaniai valdžiai vadovaujant", jis virto "progresyviu ir modernišku miestu" su "tradicijomis, draugiškumu ir puikiomis mokslo priemonėmis". Faulknerio paveikslas — maždaug tokio pat dydžio kaip 1959 metų Miss Amerikos. Šią aikštę aš prisimenu iš Faulknerio knygos "Isibrovėlis dulkėse" filminės versijos. Gaila, senis neišgyveno, kad ją šiandien pamatytų".

Spalio 5, 62. ...Merginų grožis čia nėra legenda ir tai vienintelis dalykas, daras mums teigiamą įspūdį. Paprastai atrodanti mergaitė Mississippi valstybėje neturi atei-

ties. Vakar naktį dvi pietų gražuolės nauju Pontiac'u privažiavo prie mūsų karinės policijos posto, saldžiausiai nusišypsojo ir balsais pilnas pietietiško šarmo pasakė: "Jūs, prakeikti jankiai!" ir nuvažioavo tolyn".

Spalio 7, 62. ...Dienos įsakymai: "Dairykites automobilių prisklįjavusių "Jankiai, važiuokit namo!" plakatų, juos pastebėję užsirašykite numerį ir praneškite žvalgybai". Tačiau tokie plakatai plinta labai greit. Matyt, kažkas nesigaili pinigų. "Ole Miss. yra karo belaisvių stovykla", "KKK=Kruščiovas, Kastro, Kennedy", "Broliai Castro sėdi Baltuosiuose Rūmuose". Labiausiai populiarus vis dėlto yra: "Remkime Ross Barnett — Užlaikykime Mississippi švartą ir segreguotą".

Spalio 9, 62. ...Negro seržanto soferis pasakojo: "Vyruti, tie žmonės visai sukvailiojo. Jie viską mėtė mūsų pusėn ir šaukė: 'Užmušt tą... negra! Nupiautį ju juodus!..' Jau ir tai mane sukrėtė, tačiau, kada jie pradėjo spiegti: 'Užmušt ir tą negrų mylėtoją, sėdintį šalia!' "tada nebejuokais išsigandau".

Spalio 21, 62. ...Vietiniai labai susidomėję mūsų pavardėmis. Aiuriškos, vokiškos, itališkos ar ispaniškos pavardės, užrašytos visur ant mūsų uniformos kišenėlių, iššaukia daugybę klausimų: "Nejaugi nė vienas jūsų neturi tikros amerikoniškos pavardės?" Tokiomis pavardėmis gi paprastai pasirašinėja New Yorko spalvotieji".

Dienoraštis baigiamas: "Keletas vyrų bučiavo žemę, kada sugrįžome į Šiaurę. Man pačiam atrodė, kad košmaras nepasibaigė tol, kol pamačiau magiškus žodžius "New York", užrašytus įvažiuojant į Lincoln'o tunelį".

Niekas tiek nepakenkė Amerikos prestižui užsienyje, kiek rasinė nelygybė ir kovos su ja išdavos. Atsimenu įvykį aprašytą laikraščiuose po Antrojo pasaulinio karo. Indų tautos pranašas Mahatma Ghandi, britų uždarytas kalėjimam, amerikiečių žurnalistui pasiūlius važiuoti į JAV ir laisvai tęsti savo kovą su britais dėl indų laisvės, atsakęs, kad jam geriau sėdėti britų kalėjime, negu gyventi valstybėje, kurioje linčo teismas tebegalioja.

Šio rašinio pradžioje minėtas ir cituotas amerikiečių rašytojas William'as Faulkner'is suprato, kad laikas pripažinti juodiesiems jų teises yra ne tik seniai pribrendęs, bet, kad tas pripažinimas neturi būti primestas iš šalies, o išplaukti iš pačių pietiečių noro. Laiške rašytam baltajam Alabamos universiteto studentui tuo laiku, kada baltieji kėlė riaušes, priešindami negrės studentės Autherine Lucy priėmimui, rašė:

"Aš balsuoju, kad mes patys pasirinktumėm segregacijos panaikinimą, jeigu ne dėl kitos priežasties, tai norėdami negrui duoti galimybę pasirinkti ir įrodyti, kokias lygybei jis yra pribrendęs. Tai darydami, mes patys būsimė padėties viešpačiai. Taip darydami, mes užsitarnausime jų dėkingumą; gi jeigu lygybė bus primesta įstatymo ar kitokios prievartos iš šalies, jis bus nugalėtojas, laimėtojas prieš opoziciją. O nėra labiau negalėtingo tirono negu tas, kuris dar vakar buvo pats prispaustas, vergas".

O vis dėlto pasikalbėjime su britų žurnalistu Warren Howe 1956 metais tas pats rašytojas neva išsitaręs: "Jeigu reikėtų kovoti, aš kovuočiau už Mississippi prieš Jungtines Valstybes, net, jeigu turėčiau išeiti į gatves ir šaudyti negrus". Tačiau, tame pa-

čiame pasikalbėjime jis taipgi pakartotinai pabrėžė: "Negrai yra teisūs, įsidėmėkite, kad būtumėte tikras, jog mane teisingai suprato. Pietų rasistai yra klaidingi ir jų pozicija — netoleruotina". Jis rašė piktus laiškus pasikalbėjimą spausdintiems laikraščiams, tikindamas ir skųsdamasis, kad W. Howe iškraipęs jo mintį.

William'as Faulkner'is suprato, kad tarp rasinė krizė nėra teisinė, bet socialinė problema ir kad teisinės garantijos dar nereikia praktiško pripažinimo. Reakcija prieš pilietinių teisių įstatymą pietinėse valstybėse tai akyvaizdžiai įrodė.

Šių mano pastabų nuspalvinimą aktualijomis atradęs skaitytojas yra teisus: to buvo siekta. Kitaip ir negalėjo būti, nes negalima, kad ir užsimerkus, pereiti per ugnį, jos neįjaučiant.

Skaitytojui, mano užrašuose pasigedusiam logiškų ar chronologiškų maršrutų, pripažinsiu: jie sąmoningai nebuvo rašomi tokia tvarka. Suinteresuotam galiu pasakyti, kad aprašomajame laikotarpyje buvo padarytos trys kelionės, kurių kiekviena prasidėjo ir baigėsi Chicagoje: 1) Nashville Knoxville - Greeneville (visi miestai Tennessee); 2) Memphis (Tenn.), - Jonesboro (Ark.) - Jackson (Miss.); 3) Atlanta (Ga.) - Mobile (Ala.) - New Orleans (La.); - Pensacola (Fla.) - Montgomery (Ala.) - Memphis (Tenn.) - St. Louis (Mo.).

Mano kelionių pietinėse valstybėse užrašų taškas tebūnie žvilgsnis iš lėktuvo į Mississippi upę, tingiai besiraivančią į rūkus besileidžiančios raudonos saulės spinduliuose.

Pabaiga.

Rytų Europai tirti įstaigos Vakarų Vokietijoje

Dr. Povilo Reklaičio paskaitos, skaitytos XI-toje Lietuvių studijų savaitėje Vokietijoje 1964. VIII. 11 d., santrauka.

Vokietijoje jau prieš Pirmąjį pasaulinį karą ir po jo veikė kelios mokslo draugijos ir institutai Rytų Europos kraštams tyrinėti. Bet itin daug naujų mokslo įstaigų Europos rytams tyrinėti pradėjo veikti po Antrojo pasaulinio karo, maždaug nuo 1950 metų. Šiandien Federalinėje Vokietijos Respublikoje galima suskaičiuoti arti 300 institutų, archyvų, mokslo draugijų bei redakcijų, kurios domisi Sovietijos, buvusios Rytų Vokietijos (Rytprūsijų, Pomeranijos, Silezijos) ir sovietinių satelitinių kraštų, ypač Lenkijos bei Čekijos praeities ir dabarties problemomis, telkia ar kartotekuoja archyvinę bei bibliografinę medžiagą, leidžia knygų serijas ir žurnalus, ruošia konferencijas ir suvažiavimus. Specialūs Rytų Europai tirti skiriami įsteigė esamuose universitetuose, bibliografinę medžiagą, leidžia knygas, elė institutų suorganizuota atskirai nuo jų.

Visas šitas platus darbas yra koordinuotas ta prasme, kad kiekviena institucija akcentuoja vieną ar kitą tiriamąjį plotą, mokslui šaka ar problemą. Vieni institutai domisi daugiau pačia Rusija, kiti rusų pavergtomis tautomis, vieni apsiriboja vokiečių tautos įnašu ir jos likimo tytyse problemomis, kiti žiūri plačiau.

Lietuvių praeties dokumentai Goettingene

Lietuva ir lietuvių tautos istorija ir kultūra šiuo metu dominuoja, galima sakyti, beveik tik netiesioginiai, vis dėlto jai kurį institutų bei rinkinių darbo programos įeina ir Lietuva. Pirmoji vieta minėtina "Valstybinis archyvas sandėlis" (Staatliches Archivlager) Goettingene, kuriame su išgelbėtomis buvusiojo Karaliaučiaus archyvo dalimis saugojami dideli kiekiai svarbių dokumentų, liečiančių Lietuvos praetį, jų tarpe Kęstučio, Algirdo, Vytauto laikų laiški ir aktai, vokiečių Ordino karo laikų prieš Lietuvą kronikų, kurių ne viena dar visai nežinoma ir neskelbta, itin turtinga medžiaga apie Mažąją Lietuvą. Šio archyvo buvęs direktorius prof. dr. Kurtas Forstreuteris domisi Vokietijos ir Lietuvos santykių istorija, para-

šė tais klausimais naujų studijų ir suteikė tame archyve vertingą 10,000 tomų biblioteką.

Reikšmingos įstaigos Marburge

Marburge "Hesseno valstybiniam archyve" jau sudaryta Rytų Europos archyvalių centrinė kartoteka, kurioje iš 200 Vokietijos archyvų suregistruota per 10,000 dokumentų, laišku ir žemėlapių, jų tarpe nemažai įvairių aktų iš XIII-XX amžiaus liečiančių Lietuvą, pvz. Kauno pirklių, kunigakščių Radvilų, Vilniaus jėzuitų laišku, susirašinėjamai dėl profesūrų Vilniaus universitete ir kt. Marburgo archyvas turi taip pat Lietuvą liečiančių dokumentų, net iš Mindaugo laikų. Buvusioji Prūsijos valstybinė biblioteka, prieš karą didžiausia Vokietijoje, šiandien yra taipgi Marburge ir turi stambų Rytų Europos skyrį, kuris įsigijo mirusio filologijos profesoriaus Hermanno lituanistinę 10,000 tomų biblioteką ir nuo 1955 m. nupirko daugiau kaip 70,000 mokslo veikalų iš komunistų valdomų kraštų, be to, gauna 3,633 periodinius leidinius Rytų Europos kalbomis.

Plataus masto tiriamąjį darbą atlieka "Jono Gotfrydo Herderio vardo tyrinėjimų taryba" (Johann-Gottfried - Herder - Forschungsrat) Marburge, ypatingai jos padalinys "Istorinė komisija Rytų ir Vakarų Prūsijos kraštotyrai", kuri leidžia šitų kraštų istorijos bibliografiją, tęsia leidimą Lietuvos istorijai svarbių šaltinių rinkinių, kaip "Scriptores rerum Prusicarum" ar "Preussisches Urkundenbuch". Ši tyrinėjimų taryba išleido Marburge "Jono Gotfrydo Herderio institutą", kuris tyrinėja buvusias Rytų Vokietijos provincijas, Lenkiją, Gudiją ir Pabaltijį, skiriančias nemažą dėmesį Lietuvai. Instituto rinkiniai, apima arti 100,000 tomų specialią biblioteką, kartografijos, paveikslų ir laikraščių skyrius, yra šio pobūdžio stambiausi Vokietijoje. Institutas sudarė centralinę literatūros apie rytinę vidurio Europą kartoteką. Herderio institute gaunamos naujos lietuviškos mokslinės knygos ir laikraščiai tiek iš pavergtosios Lie-

tuvos, tiek ir iš užjūrių. Du šio instituto leidžiami žurnalai dažnai skelbia lietuvių atsiekimus mokslo ir šiaip kultūros srityse.

Lituanistika Bomoje

Daug dėmesio lituanistikai ir apskritai baltistikai skiria Bonnos universitetas, kurio įstaigų sąsąte veikia "Pabaltiečių tyrinėjimų institutas" (Baltisches Forschungsinstitut), nuo 1953 m. leidžias specialiai Lietuvos, Latvijos ir Estijos tautotyrai ir istorijai skirtą metraštį "Commentationes Balticae". Šio instituto vicedirektorius yra žinomas lietuvių istorikas prof. dr. Zenonas Ivinskis nuo 1963 m. pradžios skaito universitete Lietuvos istorijos paskaitas, o latvių filologė magistrė Edite Šturms jau ilgesnį laiką dėsto lietuvių kalbą.

Antras Pabaltijui tirti institutas Koenigsteine ir Muenchene

"Institutum Balticum" įsisteigė 1960 m. Koenigsteine netoli Frankfurto, vadovaujant lituanistui katalikui dr. Andrius Nansons, jau paskelbė 4 toms "Acta Baltica", kuriuose yra įdomių dabartinės Lietuvos, Latvijos ir Estijos padėties analizių.

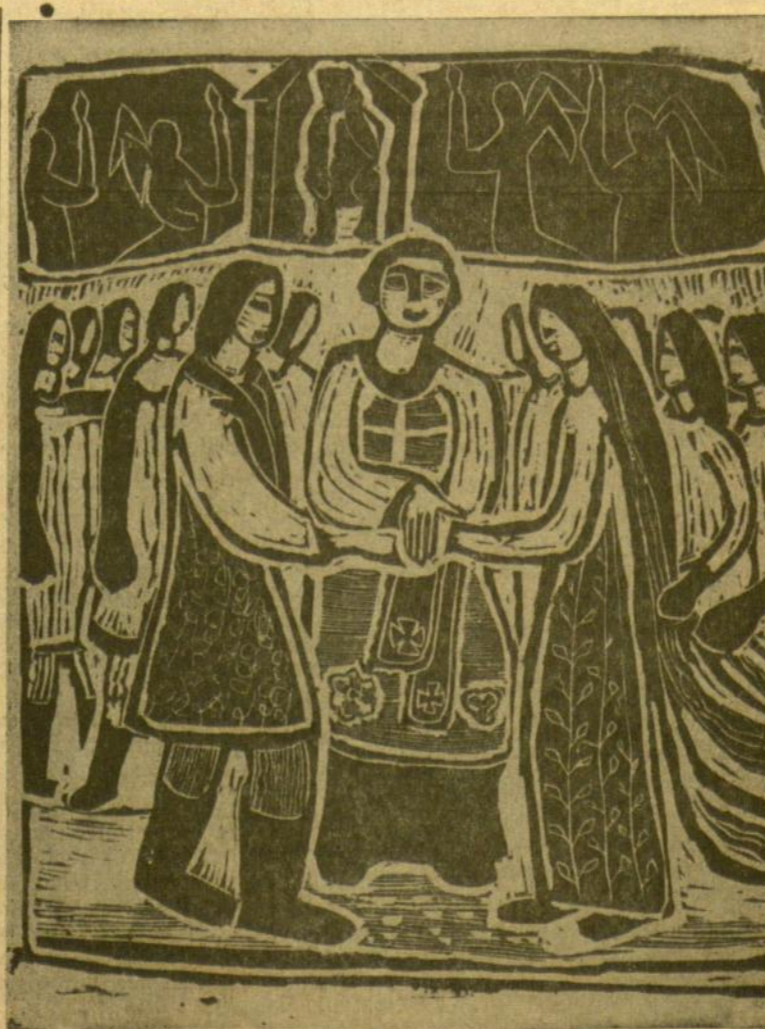
Vertingos lituanistinės medžiagos Muenchene turi Valstybinė Bavarijos biblioteka, 1952 m. atgavinta "Institutus Rytų Europai tirti Muenchene", ir dabartinės istorijos institutas, kai Muencheno universitete slavistikos seminaro docentė dr. Magdalena Jurgutytė-Baldauf jau ilgesnį laiką dėsto lietuvių kalbą ir literatūrą. Šio seminaro mokslinė asistentė yra lietuvaite dr. Dainė Augustaitytė.

Lietuvių mokslo darbų tekiniai institutuose

Medžiaga apie Lietuvą renka ir jos problemas paliečia dar bent keliolika kitų mokslo įstaigų Vokietijoje. Beveik visi institutai gauna lietuvių mokslo veikalus iš pavergtos Lietuvos. Šių visų mokslo veikla Vokietijoje nemažina lietuvių mokslinio darbo reikšmės, bet priešingai jį dar padidina. Sudaromas planas, pagal kurį visos laisvojo pasaulio mokslo įstaigos Rytų Europai tirti bus aprūpintos laisvųjų lietuvių išsivijusių mokslo darbais ir informacine medžiaga, kuri padės vokiečių mokslininkams susidaryti objektyvias pažūras Lietuvos kultūros ir istorijos klausimais.

ELI

— Pirmasis spausdintas pasaulio dienraštis buvo "Daily Curant", pasirodė Londone, 1702 m. kovo 11 d.

Viktoras Petravičius

Jungtuvės

Nuolat atsinaujinanti Viktoro Petravičiaus grafika

Mūsų ligšiolinėje meno raidoje "Petravičius" ir "grafika" tai beveik įprastas sinonimas. Šitai akivaizdžiai patvirtina ir šiuo laiku Chicagoje, "Standard Federal Savings and Loan Association" patalpose, 4192 Archer Ave., vykstanti naujausios jo grafikos paroda. Parodoje išstatyta 15 dar niekur anksčiau nematytų V. Petravičiaus medžio raizinių. Paroda lankoma įstaigos darbo valandomis iki lapkričio mėn. 15 d.

Nors kiekvienos ankstesnės parodos, o taipgi kiekvienų metų menininko grafikos darbai savo originaliuoju braižu liudija Petravičiaus dvasią, tačiau kiekvieną kartą žūrovą stebina ir tos dvasios naujų brožuų atskleidimas bei jų intensyvus ryškinimas. V. Petravičiaus, kaip grafiko, kelias, nors visada grįstas tuo pačiu

grindiniu, nuo pradžios iki patsarosios parodos yra padaręs tiek įdomių ir kūrybingų vingių, kad prie kiekvieno jų vertėtų atskirai sustoti.

Tačiau šiandien yra aktualiausia ir šviežiausia tai, ką regime nūnai Chicagoje. O patys geriausiai šios parodos Petravičiaus darbai liudija išskirtinį menininko sugebėjimą žaisti paprastumu. Vos kelių baltų ar juodų dėmių plotai, litografinio įspūdžio brūkšniai yra raiziniuose baltų linijų sujungti į tokią subtilią kompoziciją, kad rodos nieko daugiau negalima nei pridėti, nei atimti. Jeigu kiek ankstesnėji Petravičiaus raiziniai, ypač menininkui pereinant į abstraktą, buvo lyg ir perkrauti įvairių formų gausa (tokių pasitaiko dar ir šioje parodoje), tai naujausiuose jau labai akivaizdus tos gausos atsi-

kratymas, stengiantis siekti geriausio rezultato kone asketiškai, vos kelių formų, paprastumu. Tokie yra parodoje antruoju numeriu pažymėtas "Intermezzo", pirmuoju numeriu pažymėtas "Princesės sodas", o ypač nr. 5 — "Meteoritų laikas", kur vienuolikos baltos ir juodos dėmės rišamos šiuo metu Petravičiaui būdinga balta linija ribų neturinčioje erdvėje.

Šalia šioje parodoje rodomo abstrakto ar pusiau abstrakto Petravičiaus drauge išstato ir keltą figūrinių kompozicijų, kuriose lyg ir grįžta prieš dešimtmečius jo vaizduotų moterų figūrų, tačiau ne tame pačiame braiže ir ne toje pačioje etnografinėje nuotaikoje. Jei prieš 25 metus darytuos raizinius stebime monumentalias, lietuviško ir kaimietiško gymio moteris, tai šios dienos raiziniuose moterų pavidalai, netekdami ano lietuviško etnografinio konteksto, pratįsta baltų linijų rėmuose, savotiškai suaristokratėja, vietomis priartėdami prie senųjų egiptiečių profilių.

Aplamai šioje parodoje Petravičius ir toliau kalba savo ir tik jam vienam būdinga kalba, jos išraiškai raudamas vis naujų niuansų. K. Priešpilis

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY

Manufacturers

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams, skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Virginia 7-7258-59

Pristatome Visokių Rūšių STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMU MEDŽIAGA

CARR MOODY LUMBER CO.

STASYS LITVINAS, Prez.
3039 S. Halsted St., VI 2-1272
Apkainavimą ir prekių pristatymą teikiame nemokamai
Raštinė atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadienis iki 3 val. p. p.

- Artesian Restaurant - AND LOUNGE

2432 WEST 63rd STREET

Jau yra pilnai įrengtas ir veikia, turi virš 300 sėdimų vietų.

Cia galite netik gerai ir nebrangiai pavalgyti, bet atšvesti krikėlynas, vedybas, sukaktuves ir kitokias Jūsų šeimynines ar visuomenines progas.

Elektriniai vėsinamas. Atvykit į mūsų restoraną-lounge, kur valgių pasirinkimas įvairus, nebrangios kainos ir taip pat didžiausias pasirinkimas vietos ir užsienio gėrimų. Parap. draugijos, klubai ir vienuolynų rėmėjų draugijos susirinkimams ir posėdžiams bankieto patalpomis naudojasi nemokamai. Telpa virš 300 asmenų. Kad būtų patogu, patefono nuokite 436-4622. Atdara nuo 6 val. ryto iki 1 val. nakties.

Du kiemai automobiliams pastatyti veitui. Į vieną galima įvažiuoti iš Western Ave., o kitas užpakaly namo.

Marquette Parke -- Amerikos Lietuvių Sostinėje

6245 SO. WESTERN AVE., CHICAGO 36, ILLINOIS

GRovehill 6-7575

Chicago Savings & Loan Association žymesniųjų krašto finansinių įstaigų tarpe yra viena stipriausioji, saugiai ir pavyzdinčiai tvarkanti savo įstaigos reikalus. Mes nesiveržiame tapti pačia didžiausia įstaiga, bet dedame pastangas visuomet teikti geriausius patarnavimus mūsų taupymo ir skolinimo nariams, ir siekiame visada būti stiprius finansistai. Chicago Savings

bendrovė per visus 40 savo gyvavimo metų visuomet yra išmokėjusi savo taupytojams pilną taupomą sumą ir mokėjusi ne mažesnius, kaip 3% dividendus.

Šios bendrovės vadovybė ir šiandien tęsia tą pačią atsarę, bet protinę administravimo politiką, kuri apsaugo Jūsų santaupas ir neša gerus dividendus.

Chicago Savings AND LOAN ASSOCIATION

Duodame paskolas namams pirkti, statyti naujus namus arba perfinsuoti jūsų seną paskolą naujai susidariusioms jūsų sąlygoms. Atsiminkite, kad Chicago Savings labai lengva pasiekti telefonu ir pasiteirauti apie mūsų sąlygas. Dar geriau atvykti asmeniškai ir gauti nemokamą patarimą iš geriausio šios srities specialisto.

Svarbu pasirinkti vietą pinigams taupyti, bet dar svarbiau pasirinkti vietą, iš kurios gali finansuoti arba gauti paskolas savo namams ar apartamentui. Kviečiame bet kada užėiti, būsite nuosirdžiai sutiktas!

HANDY HOURS

Monday 12:00 P.M.-8:00 P.M.
Tuesday 9:00 A.M.-4:00 P.M.
Wednesday .. Closed All Day
Thursday 9:00 A.M.-8:00 P.M.
Friday 9:00 A.M.-8:00 P.M.
Saturday 9:00 A.M.-12:30 P.M.

4 1/2%
Current Dividend on Investment Accounts

- Vacation Club
- College Bonus Savings
- Home Mortgage Loans
- Home Improvement Loans
- Christmas Club
- Insured Family Savings
- Notary Public Service
- All types of Insurance
- Free community rooms for your organization meetings
- Cash checks and pay all family bills with our special money order checks. No service charge to members
- U. S. Postal Stamp Machine Service
- Sell and redeem U. S. Bonds
- Two large free parking lots
- Drive-In Window
- Save-by-Mail Kits
- Travelers Checks
- Safe Deposit Boxes

Kultūrinė Kronika

Trečioji jaunųjų dailininkų paroda Čiurlionio galerijoje

Siandien 7 val. vak. Čiurlionio galerijoje, Chicagoje, atidaroma pamėčiusi jau trečioji lietuvių jaunųjų dailininkų paroda. Šitai liudija mūsų jaunųjų menininkų veiklumą, jų organizacinę jungtį, o taipgi jaunimo kūrybines pastangas. Kaip ir ankstesnes, taip ir šiemetinė paroda suorganizavo jie patys, susitelkę Jaunųjų dailininkų būrelin. Visa parodos rengimo našta gulė ant būrelio valdybos pečių: Alg. Trinkūno — pirm., H. Blyskio — sekr., V. Ramonaičio — išd., ir Z. Sodeikienės — spaud. reikalų tvarkytojos.

Parodoje dalyvauja trylika mūsų jaunųjų dailininkų. Išsta-

toma septyniolika jų kūrinių. Dominuoja aliejinės tapybos darbai. Bet taipgi yra keletas medžio raizinių, keletas kolazų darbų, o taipgi ir "Pop Art" pavyzdys. Paroda bus atidaryta kasdien iki spalio 18 d. imtinai. Lankymo valandos nuo 6 val. vak. iki 10 val. vak., šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 11 val. iki 10 val. vak. Tikimasi, kad lietuviškoji Chicagos visuomenė parodys reikiamą dėmesį šiom mūsų jaunimo pastangoms, lankys parodą, o taipgi gausiai ateis šį vakarą į jos atidarymą, po kurio parodos rengėjai svečius pavaišins kavute.

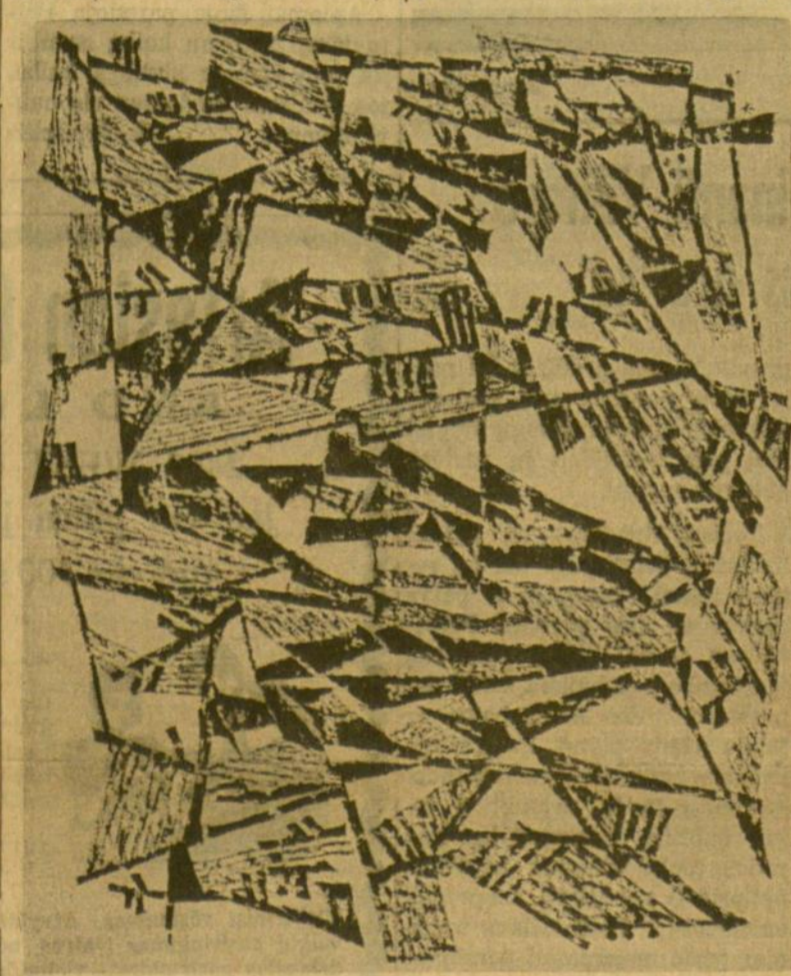
• Artimiausi Lituanistikos instituto užmojai. Planuojama leisti "Lietuvių kultūros istorijos" leidinių seriją, kurioje galėtų būti skelbiamos monografijos iš plačios kultūros istorijos srities. Šios serijos leidimą žada finansuoti Kultūros fondas. Šiam reikalui jau suorganizuota leidinių redakcinė komisija.

Institutas jau turi mecenatą pirmam Metraščio tomui išleisti. Dabar nuo Instituto narių pareis, kaip greit bus galima surinkti spausdinta medžiaga. Iki šiol gauti tik trys nedidelės apimties straipsniai. Nepavykus susitarti "Knygų Lentynos" leidimo reikalu, išsivijęs knygu bibliografija bus duota Metraštyje.

• Moderni religinė misterija. Misionierė sesuo Benedikta Idefel Brazilijoje sukūrė dramą antrašte "Visas Kristus". Veikalas, vaizduodamas keturioliką "Kryžiaus kelio" stočių, siekia atskleisti socialinio Bažnyčios mokslo grožį ir jo jėgą, sprendžiant visas moderniojo gyvenimo problemas. Seši šimtai dramos veikėjų — beveik visi paimti iš paprastų žmonių tarpo — į sceną prieš žiūrovių akis perkeičia savo kasdieninio gyvenimo sunkumus bei kovas ir parodo, kad tik Kristuje yra visų problemų išsprendimas ir visų kovų laimėjimo paslaptis. Dramos pastatymus jau aplankė didžiulės minios žmonių. Pasakytinai laiku sesers misionierės sukurtą dramą "Visas Kristus" perdavė ir Brazilijos televizijos stotys.

• Dėmesys lietuvių tautiniams šokiams bendroje tremtinių dienoje. Tremtinių diena Memmingene (Volketijoje), kaip ir pernai, buvo vokiečių tremtinių rengiama kartu su pabaltiečiais. Laisvė, teisė, taika ir tautų apsisprendimo teisė buvo tos dienos šūktis. Miesto teatro salė prisirinko tremtinių

— vokiečių, latvių, lietuvių, estų, — ir gausių svečių iš plačiosios miesto ir krašto visuomenės. Plačioje rengimo programoje dalyvavo įvairių kraštų tremtiniai su savo dainomis, šokiais, deklamacijomis, skaity-

A. Tamosaitis Iš parodos Ottavoje, Kanadoje Litografija

mais. Apie lietuvių pasirodymą rašė "Memminger Zeitung" šitaip: "Lietuvių tautinių šokių grupė žavėjo svečius dviem tėvynės šokiais — audėjėle ir grandinėle. Jų choreografiškai ir šokėjiškai geras atlikimas artėjo į baletą ir rodė pažymėtinas šios jaunos mėgėjų grupės sugebėjimus". Tai buvo Memmingene lietuvių jaunimo šokėjų grupė, instrukuota Alianos Grininės.

kt. Taigi, "romane" veikia ne vien realieji ano meto žmonės, bet ir daugybė pramanytų.

Aiškėja, kad kompartija bus keliems rašytojams — politrukams pavedusi biuroti nepriklausomo gyvenimo politikus ir jų sukurtą demokratinio gyvenimo būdą, nes vien šiemet bei Guzevičiaus "Šamokslo" yra išleisti dar du literatūriniai pamfletai nepriklausomos Lietuvos ir tremties veikėjams niekinti: M. Jackevičiaus romanas "Bran-

ZIEMINIŲ LANGŲ IR DURŲ

- STAINLESS
- ALUMINUM
- NYLON-VINYL
- RAUDONMED.
- PUŠŲ
- SPALVOTO
-
- GARANTUOTI VISI DARBAI
-
- 14 metų puikios darbuoties

A-1 MODERN HOME
4516 S. Washtenaw Ave.
Nemok. apskaitinimas tel.:
CL 4-4600

FILMŲ ĮVAIRUMAI

STASE SEMENIENE

Filosofinė drama

Po "Kleopatros", tur būt, ne vienas filmas nebuvo taip smalsiai laukiamas pasirodant ekrane, kaip "The Night of the Iguana". Jis tapo išgarsintas dėl sutrauktų aktorijų vardu garsumo bei jų triuškinančių temperamentų.

Filmas pastatytas pagal rašytojo Tennessee Williams (taipgi sprogstančio temperamento!) to paties vardo dramą, laimėjusią New York Critic's Circle premiją, kaip 1962 m. geriausią Amerikos dramą. Scenoje veiksmas vyksta vien viešbučio terasoje, filme gi laisvai išsiplėcia per Meksikos kalnus, kartais paplūdimį ar dulkėtą kelią — tai režisieriaus John Huston ekranu versija. Filmas sukeltas žvejų kaimelyje, vardu Mismaloya, pasiekiamame vien laiveliu. Visi aktoriai bei filmo sukėjai buvo asistoję Puerto Vallarta "nežinomose" vasarvietėse, kuri staiga pagarsėjo po šitų talentų įžymybių invazijos.

Huston yra pripažintas talentas, sugebas meniškai išlaikyti scenas įdomias bei gyvas, todėl filmas išlaiko bei perduoda Williams veikalo didelį įsijautimą, jėgą bei pabailėjimą. Vietomis, tačiau, jaučiama, kad neįmanoma nufotografuoti dialogų.

Šioji, sakytume, filosofinė drama suburia savo herojus turistų viešbučio terasoje, už meksikietiško kaimo.

Cia vieniša moteris Maxine (Ava Gardner) yra jo savininkė, mėgstanti išgerti ir pasilinksinti, tačiau turinti nujaudiamą simpatiją vargstantiems. Čia atvyksta episkopas pastorius Lawrence Shannon (Richard Burton), išvilktas iš dvasiško rūbų bei pareigų, su dėmėta praetimi bei kenčiančia siela, dabar vežiojamas turistų autobusu. Čia atsiranda pagyvenusi,

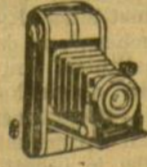
netekėjusi pana Hannah (Deborah Kerr) su savo 97 m. seneliu poetu. Šitie buvo Williams'o charakteriai. Huston dar pridėjo jaunutę 18-metę blondinę nimfą Charlotte (Sue Lyon), jos aštraus žvilgsnio globėją (Grayson Hall) ir mokytojų grupę.

Visų vaidyba labai stipri ir kerėjanti. Burton asmenybė gal ir per stipri Shannon rolei (kuris buvo silpnavaivis), bet jis žino, kaip perduoti, ką Williams norėjo pasakyti apie maištą ir kančią.

Atvykusi iš Ispanijos Gardner atrodo gerai ir jos perdavimas nutrūktgalvės Maxine yra stiprus ir apelinuojantis į širdį ir protą.

Tačiau visa ašis sukasi apie Kerr, tą ramią ir šaltą Anglijos gražuolę. Ji spindi, išlaikydama po šaltu paviršium giliausią įsijautimą. Kaip tik Kerr leidžiama pasakyti labiausiai cituojamą Williams'o posakį: "Niekas, kas yra žmogūška, nepapiktina manęs. Nebent tai būtų negera ar brutali!" Nespalvotoji fotografija nepamainomai meniška.

Moraliniu atžvilgiu filmas nepeiktinas suaugusiems, tačiau su rezervacijomis. Nors autorius stiprus kaltinimas negailestingumo daugelyje formų sukuria prologą apie viltingą gyvenimą, tačiau žiūrovas su religiniais įsitikinimais turi įsidėmėti, kad romantinis naturalizmas išvadoje yra iliuzinis savo pažadose ir turi pagaliau nuvilti tuos, kurie jį garbinti, kaip visuotinę žmogaus troškimą.

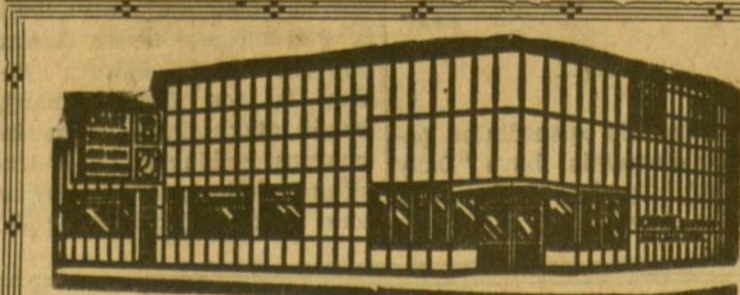

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGEJAMS

Daug sutaupysite perkdami čia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis Kalėdoms. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidara pirmad. ir ketvirt. vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street
Chicago 29, Illinois
Tel. PR 6-8998

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. B. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th St. Tel. LAFayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING

4 1/2% Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D. Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS: ANTRAD. IR PENKT. 9 v. r. iki 5 v. v. PRIM. IR KETV. 9 v. r. iki 3 v. v. ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. Trečiad. uždaryta

SUTAUPYSITE MŪSŲ SUKAKTUVINIAM IŠPARDAVIME

Pirkst nebrangiai ir gausit sukaktuvinę dovaną

Stein Textile bendrovė yra pirmoji, kuri parūpino vilnonių, šilko, nylon, tafetą, alsono, anglišku medžiagų paltams ir kostiumams siuntimui artimesiems į Lietuvą ir tolimajį Sibirą už žemas kainas! Gavom spec. medžiagų paltams kaip vyrų, taip ir moterų: veliūro, činčilos, "needlepoint" ir kitų.

STEIN TEXTILE CO.

616 West Roosevelt Road, Chicago 7, Ill.
TELEFONAS — HARRISON 7-3737
Jefferson St., Chernin's alksėje.
Atidara kasdien įskaitant ir sekmad. nuo 9:15 r. iki 5:30 vak. Pirmadieniais uždaryta.
Nemokama vieta mašinoms už kampo į šiaurę.

SEGHETTI TRAVEL BUREAU, Inc.
2451 S. Oakley Ave., Chicago, Ill. 60608, YA 7-3278
Aprūpins jus pilnai kelionėms, sutvarkys jums kelionės dokumentus, parūpins bilietus lėktuvais, traukiniais, laivais ir autobusais keliauti Europoje, Azijoje ar kituose kontinentuose, taipgi Pietų Amerikoje, Kanadoje ir įvairiose vietose Amerikoje. Įstai-ga atidara 6 dienas savaitėje.

KOMERCINĖS, INDUSTRIŠNĖS, PILIETYBĖS, PORTRETINĖS, VESTUVINĖS, NEPOZUOTOS FOTOGRAFIJOS

Ernest Studio

Sav. — ERNESTAS SUTKUS
2811 West 55th St. Chicago, Ill. 60632
GRovehill 6-2336
GRovehill 6-2337

KALĖDINĖS DOVANOS Į LIETUVĄ

Norite pasiūsti ypatingas dovanas — automobilus, šaldytuvus, motociklus, radijus, akordeonus, dviračius? Reikalaukite naujųjų katalogų.

Norite pasiūsti savų daiktų siuntinį? Ar pirkti prekes iš mūsų sandėlio? Reikalaukite naujųjų miltų sąrašą.

Norite pasiūsti maisto siuntinį — standartinį ar iš Jūsų pasirinktų maisto produktų? Reikalaukite naujųjų katalogų.

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.

220 South State Street, Chicago 4, Illinois
Telefonas — WA 2-9354
Skyrius: 2618 West 63rd Street, WA 5-2466

Lietuviška valgykla. Gražiausias lietuviškas restoranas, kuriame gaminama lietuviški valgiai.

Atidara nuo 6:00 valandos ryto iki 8:00 valandos vakaro.

"PALANGA" RESTAURANT

6918 So. Western Ave. — GR 6-9758
JADVYGA ir JUOZAS BARTKUS, Savininkai

VANDER WAGEN ANGLYS SINCLAIR ALYVA

3605 West 63rd St. PORTsmouth 7-8020

Mūsų erdviuose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų modernių baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.

LIETUVIŲ ISTAIGA

ROOSEVELT FURNITURE CO.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS
2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711
Atidara pirmad. ir ketvir. 9-9 val., antr., treč., ir šeštadieniais nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atidara nuo 11 iki 4:30 po pietų

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus ar šiaip ką apdrausti, reikšmingai agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimel išituks neturėsite jokių nemalonumų.

GENERALINIAI AGENTAI ŠIŲ kompanijų:
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE CO.
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE CO.
WESTERN CASUALTY & SURETY CO.

Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters

O'MALLEY and McKAY, Inc.

222 W. Adams St. Room 800
Telefonas CEntral 6-5206

Didmiesčio reklamos rudenio Lietuje

Nuotr. R. Kisieliaus

NAUJI LEIDINIAI

● **TAUTOS PRAEITIS.** Istorijos ir gretinimų sričių nepperiodinis žurnalas, tomas II, knyga I (5). Leidžia Lietuvių istorijos draugija. Redaktorius J. Dainauskas. Pastarasis numeris yra 200 psl., spausdintas Gregorianumo universiteto spaustuveje Romoje, kaina \$5, gaunamas Drauge.

Naujasis tomas savo išore daro gerą ir įprastinį atitinkamų žurnalų įspūdį. Techniškoji spaudos pusė neblogo, puslapių pajavirinti tekstą liečiančiomis iliustracijomis, iš kurių 16 net geresniame popieriuje. Šio tomo straipsniai: J. Jakšto — 1863 m. sukilimas Lietuvoje, K. Matulaičio — Kronininkų Mindaugas, J. Bičiūno — Apės-talų Sosto ir Jėzuito ordino pirmieji bandymai jėzuitus įkurdinti Lietuvoje, Vilniškio — Lietuviai Vilniaus krašte, P. Reklaičio — Lietuvos senoji kartografija, St. Dirmano — Kazimieras Semėnavičius, žymus XVII a. vidurio mokslininkas, autorius — lietuvis, ir jo traktatas "Ars Magna Artilleria", J. K. Kario — Išskiriamieji ženklai lietuviškoje numizmatikoje, V. Liulevičiaus — Lietuvių progimnazija Ingolstade, J. Rūgio — Sibiro lietuvių batalionas 1918—19 m., P. Jatu-lio — Žemaičių vyšk. M. Pacas Paduvoje. Apžvalginėje dalyje yra recenzijų, pabrūžų ir kronikos skyriai.

Džiaugiantis pačiu faktu, kad iševioje yra galimybės leisti mums taip svarbių istorijos mokslų žurnalą, kada tėvynėje okupantas stengiasi lietuvių tautos praeitį tendencingai iškreipti, vis dėlto reikia konstatuoti, kad šiame tome šalia labai gerai parengtos medžiagos yra ir mėgėjiško atspalvio raštų. Tad ir praverstų ateityje didesnis medžiagos atsijojimas ir didesnė talka šimtprocentinių šios mokslo srities specialistų. Taipgi redakcija turėtų susirūpinti grynai kalbinių skelbiamų raštų aspektu, nes pastorojo numerio ir kalba ir rašyba nebeišlyginta, gerokai menkesnė, negu ankstesniųjų numerių. Atrodo, kad žurnalui yra būtina tikro kalbininko talka.

● **Antanas Sukys, DU MEDI-NIAI IR TRYS GELEŽINIAI KRYŽIAI.** Atsiminimai iš Lietuvos nepriklausomybės kovų 1919—1921 metais. Nidos kny-gų klubo leidinys, nr. 49, 1964 m. Knyga 376 psl., kaina \$3.00, gaunama Drauge. Tai labai sklandžiai ir intriguojančiai pa-rašyti anų kovų savanorio - ka-

reivio atsiminimai, sekami kaip nuotykingas ir vietomis drama-tiškas romanas. Knyga perskai-tytina visiems, o ypač ji teikti-na ūgtelėjusiems mūsų jaunie-siems, mėgstantiems kariškų filmus. Knygoje aprašomi Lie-tuvos laisvės kovų epizodai juos patrauks nemažiau kaip mišiai Pacifike ar Afrikoje, tik ši kny-ga veiks skaitančiojo dvasią dar ir lietuviška, tautine pras-me.

● **Satrijos Ragana, VIKTU-TĒ.** Nidos knygų klubo leidinys, nr. 50, 1964 m. Knyga 144 psl., kaina \$1.50, gaunama Drauge. Tiesiog darosi beveik smalsu, kaip veiks čia brestantį mūsų jaunimą ši klasikinė, dienoraš-čio formos apysaka, kuri taip godžiai kadaise buvo skaitoma Lietuvoje. Jos idealistiniai tau-rus žvilgsnis į pasaulį turėtų būti palaiminga atsvara šitame krašte besiformuojančiai jau-nuolio ar jaunuolės sielai, kai aplinka ne vienu atveju pakūša pagundą nueiti šunkeliais.

● **LAISKAI LIETUVIAMS,** 1964 m. rugsėjo mėn., nr. 8. Poastostoginis žurnalo numeris, kaip ir dera, vėstantį rudenį ak-centuoja Donelaičio "Rudenio gėrybių" pradžia. Donelaitinė tema šį kartą pateikta ir visai atskiru Vacio Kavaliūno straips-niu "Donelaičio Metų žmogus ir pasaulis". Išskirtinio dėmesio vertas ir Povilo Reklaičio raš-tas apie grafiką Zibuntą Mikšį, čia pat iliustruotas didelio kū-rybinio polėkio keturiais lino raizininiais. Numeryje apstu ir

kitų, labiau religinių temų. Ta-čiau šį kartą išskyrėme kaip tik tai, kas tiesioginiai atliepia šios dienos mūsų kultūrinį pulsą, dėl to, jog nebūtų kalbama, kaip kartais tenka nugirsti, kad "Laiskai Lietuviams" yra vien tik religinių pasiskaitymų ir vien tik religinių problemų laik-raštis. O tikrumoj "Laiskai Lie-tuviams" yra tokie, koks ir tu-rėtų būti šių laikų tikintysis žmogus, savo plačiu žvilgsniu besistengias aprėpti visas kūry-bines žmonių pastangas.

● **MARGUTIS, 1964 m., rug-sėjo mėn.** Numerį dominuoja dail. Adomas Galdikas, pusla-piuos parodant net 16 jo tapy-bos darbų nuotraukų. Keletą puslapių užkloja ir smalsiai įdomus interviu su pačiu dai-lininku, kur jo atsakymai at-skleidžia ne tik A. Galdiko pa-žiūrą į šių dienų moderniąją ta-pyba, bet taipgi duoda labai spalvingų, nuotrupinių atsimi-nimų iš meno raidos nepriklausomoje Lietuvoje. Šio žurnalo sąsiuvinio vedamajame "Salemo dvasia" A. M. iškelia eilę ne-šviesių reiškinių mūsų visuome-nėje. Tačiau prisiminęs šios va-saros bendrinę studijų savaitę Dainavoje, Santaros - šviesos suvažiavimą ir ateitininkų aka-demines stovyklas bei visa tai rengusių žmonių neužsisidendi-mą nuo kitų, A. M. taria, jog "Jose (tose stovyklose) gal bu-vo matomi šviesiausi šių metų vasaros ženklai visame iševiojės gyvenime".

● **O. Krolls, LATVIJAS PRE-SE UN VINAS DARBINIEKI.** Išleista Rygoje 1931 m., per-spausdinta Chicagoje 1964 m., 109 psl. Išleista darant pirmo-sios laidos fotostatinę kopiją. Duodamos suglaustos pagrindi-nės žinios apie latvių kalbą, trumpa latvių spaudos istorija, kur pažymima, kad pirmasis latvių laikraštis "Latviska Gad-da Grahmata" jau pasirodė 1797 metais. Toliau apžvelgia-ma nepriklausomos Latvijos įvairių žinybų (ministerijų) pe-riodinė spauda, spaudos orga-nizacijos, Rygos laikraščiai (su-minimi ir lietuviškieji, kaip "Rygos Balsas"), provincijoje bėję laikraščiai, Latvijos žurnai-lai, duodant pagrindines žinias apie juos, juos aptariant, bet neteikiant pilnų jų metrikacijos informacijų ar pilnų istorinių žinių apie juos. Gausu laikraš-tininkų iliustracijų. Latvijos spaudos istorijai tai svarbus lei-dinys.

TV — RADIJŲ TAISYMAS
P. RUDENAS
4448 S. Western Ave.
Tel. 847-4829

Cia pat galite gauti Briedžio dažų.

MOVING
J. NAUJOKAITIS
Ilgą metų patirtimas
Apraustas perkraustymas
WA 5-9209 Chicago, Ill.

CIRCUIT T.V. & RADIO (LIETUVIAI)
Sav. DAN LIUTIKAS
TAISYMAS yra mūsų SPECIALYBĖ. VISŲ GAMYBOS •
GREITAS patarnavimas • GARANTIJA • KREDITAS
2412 WEST 71ST ST. CHICAGO, ILL. 60629. TEL.: 471-2446

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

TURI DVI KRAUTUVES CHICAGOJE:
BRIDGEPORTE, 3207 S. Halsted St., Victory 2-4226
Vedėjas E. RUDAITIS
FURNITURE CENTER, INC.
MARQUETTE PK., 6211 S. Western, PPros. 8-5875
Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmad. ir ketvirt., nuo 9 iki 9:30. kitom dienom nuo 9 iki 6 v.v.
Penktadieniais vakare iki 9:30 val. vakaro. Sekmadieniais atda-
ra nuo 12 val. iki 5 val. popiet.

LA SCALA OPEROS PASISEKIMAS MASKVOJE

"Jau seniai buvo pranešta, kad po trejų metų derybų rusai su italais susitarė pasikeisti operų pastatymais. Tai pirmasis Vakarų pasaulio operinis kolektyvas, kuris Maskvos teatre duos 23 itališko repertuaro spektaklius. Gi Maskvos, taip vadinamas, Didysis teatras tiek pat rusiškųjų operų spektaklių duos Italijos La Scala teatre Milane.

Maskvoje bilietai buvo išpar-duoti jau porą mėnesių iš anksto, pirmiausia jais aprūpinant valdžios pareigūnus ir visas dip-lomatines ambasadas. Iš viso apskaičiuota, kad bilietų reika-lavo du milijonai žmonių, nežiū-rint, kad bilietų kainos, žinant rusų uždarbi, yra labai aukštos.

La Scala atvažiavo į Maskvą su 24 vagonais bagažo, kuriuo-se yra net ir makaronų, alie-jaus ir vyčio itališkam gomuriui patenkinti. Pavyzdžiui, vienai dienai vienam asmeniui yra skirta tik viena bonka vyno. Iš viso atvažiavo 455 asmenys, įskaitant visus artistus ir tech-niškaįjį personalą. Kartu atsive-žė visai savo teatro rūbus, deko-racijas ir visą kitą butaforiją.

Maskvoje juokaujama, kad į operos pirmąjį spektaklį net pats Nikita neturėjo bilieto, to-dėl, dalyvavo tik antrame "Tu-randot" operos spektaklyje. Jam taip patikusi ši opera, kad jis su visa savo šeima sekantį vakarą vėl dalyvavo "Trubadu-ro" spektaklyje. Čia reikia pa-stebėti, kad "Turandot" opera iš viso pirmą kartą Maskvoje buvo parodyta. Joje titulinė partija atliko Birgit Nilson. Po spektaklio kilo didžiulės ovaci-jos, visai auditorijai plojant taktu.

Vėliau ir Renata Scotto "Lu-

cijoje" laimėjo tokias ovacijas, kad 134 metų senumo teatre 95 kandelabrai smarkiai siūbavo nuo bravo šaukimo.

Italų artistams Maskvos vieš-butyje, kuriame visi apgyven-dinti, yra įrengtas naktinis klubas, kur jie gali vaišintis ir šok-ti iki 2 val. ryto, kai Maskvos gyventojams leidžiama būti tik iki 12 val. nakties.

Spalio mėn. gale Maskvos

WESTERN AUTO SERVICE
PAGRINDINIS IR SMULKOS
AUTOMOBILIŲ PATAISYMAI
4318 S. Western Chicago 9, Ill.
Sav. St. Sčerba LA 3-1790

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitas kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer
Chicago 32, Ill. Tel. YA 7-5980

LEO'S SINCLAIR SERVICE
LEONAS FRANCKUS, Sav.
Stabdžiai, Sankabos, Transmisijos,
Tune-up ir Motorų remontas
5759 So. Western Avenue
Kampas, 58th Street
Telefonas PProspect 8-9533

10%, 20%, 30% pigiau mokėsite
už apdraudą nuo ugnies ir auto-
mobilio pas
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95 Street,
Chicago 42, Illinois
Tel. CA 4-8654 ir GR 6-4339

DAŽYMAS IR
DEKORAVIMAS
Vidaus ir lauko darbai.
ALGIMANTAS DIKINIS
Tel. 735-7338
3613 W. 66th Pl., Chicago, Ill.

FRANK'S T. V. & RADIO, Inc.
3240 S. HALSTED ST. Tel.: CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS,
RADIO, STEREO APARATŲ, PARDAVIMŲ IR TAISYMAS
ORO VESINTUVAI — AIR CONDITIONING

4 1/2% 5%
current dividend on investment bonus
4 1/2% DIVIDENDŲ MOKAMA PAGAL VISAS TAUPYMO SĄSKAITAS.
Už 4 metų investavimą bonus mokama 4 1/2% dividendų kas pusmetį ir
dar išmokama po 1/2% už kiekvienus metus, 4 metams praėjus.
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 ARCHER AVENUE, CHICAGO 32, ILLINOIS
Valandos: Pirmad., Antrad., Penkt. ir Šeštad. 9 v. r. — 4:30 p. p.
Trečiad. uždaryta; Ketvirtad. 9 v. r. — 8 v. v.

SKIP'S SELF SERVICE
Liquor Store
5515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202
OCTOBER — SPALIO 8, 9, 10 D. D.

CHAPOULIE 185 MONTH OLD
IMPORTED BRANDY Fifth \$4.79
NAPOLEON BRAND
OF FRENCH BRANDY Fifth \$3.39
ST. ANNE FINE CALIFORNIA
BRANDY Fifth \$2.98
GRAIN ALCOHOL 190 Proof U. S. P. Fifth \$4.89
CINZANO VERMOUTH, Dry or Sweet Fifth \$1.39
HILDICK or LAIRDS APPLE JACK
BRANDY Fifth \$3.98
CHERRY MARNIER LIQUEUR Fifth \$6.49
CHOICE OF ANY IMPORTED BEER
WE STOCK. 6—12 oz. Bottles \$1.89
MOET CHANDON WHITE SEAL
CHAMPAGNE Fifth \$3.98
BLATZ BEER
Case of 24—12 oz. Throw Aways Bottles \$2.98

teatras atvyks į Milaną. Tai da-roma kultūrinio bendradarbiavi-mo vardu. Žinoma, čia aprašy-ta tik viena pusė. Įdomu, ar ru-sų opera padarys įspūdžio ita-lams su savo repertuaru? Ir ar rusai atsiveš kartu šalia kavia-ro ir vodikos dar ir Vakarams priimtina elgesį? Kaip ten be-būtų, bet La Scala operos gast-rolės sovietuose rodo, kaip rusų minia sostinėje yra ištroškusi tikrojo meno iš Vakarų pasa-ulio, kurį jie vadina supuvusiu.

PASAULEŽIURA IR ŽMOGUS
Kada vieny ar kitų šaukiama nekęsti vienokios ar kitokios, min-ties sistemos, faktiškai kurstoma nekęsti atitinkamos minties išpa-žintojų. Tačiau krikščioniškuoju žvilgsniu jokia neapykanta nėra tarsi, nes be žmogaus meilės nėra žmanoma nė tikra Dievo meilė. Kritisma bet kurios pasaulėžiūros vertinimas neturi būti verčiamas pačių žmonių nuvertinimu.
Juozas Girnius
(Iš knygos "Žmogus be Dievo")

Petkus
TĒVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TRYS MODERNIOS KOPLYCIOS
2533 West 71st St. Telef. Grovehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero, Townhall 3-2108-09
AIKSTE AUTOMOBILIAMS STATYTI

MAZEIKA & EVANS
FUNERAL HOME
THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS
Parking Facilities
6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS MODERNISKOS KOPLYCIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2
4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852

PIRKITE DABAR TIESI OG NUO
MR. NELSON
SAVININKO
SAINT CASIMIR
MONUMENT CO.
3911 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų
Pasirinkimas Visame Mieste
Telef. — CEDarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYČIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių
ir kitų papuošimų
2443 WEST 65th STREET
Telef. PR 8-0833 PR 8-0834

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STĖPONAS C. LAKAWICZ
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6672

PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138—1139

VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

Moterų Gyvenimas

Redaguoja St. Semėnienė, 6507 S. Troy St., Chicago, Ill., 60629
Tel. 925-5988

NEBJOKIME PASIDŽIAUGTI!

Į M. N. Pr. seserų rėmėjų pastarąjį darbą žvelgiant

Mes dažnai neskubame, o gal nedrįstame, pasidžiaugti tikrai vertais pasididžiavimo darbais, nes bijome, kad būsime pavaldintos vėjavaikeimis, nerimtomis ir tuščiomis bei savo pareigų neatliekančiomis moterimis.

Kai šimtinė širdžių plaka bendrai idėjai

Savaitės bėga. Paskutinis Chicagos M. N. Pr. seserų rėmėjų parengimas praėjo darniai ir tvarkingai. Tai madų paroda, sutraukusi didžiulį spiečių darbininkių bitelių. Jau vien programos padėkos puslapyje, įskaitant ir modeliotojas, susidarė apskrita šimtinė į darbą įsijungusių. Kas šias visas moteris ir vyrus sujungė, suvedė ir skatino aukotis, dirbti, kurti? Ar meilė madoms? Ar tik noras pasirodyti?

Kai seniau mūsų jaunesnieji broliai ir sesės kaisydavo Sekminėse seklyčia ir kiema, kai pynė vainikus ir merkė žolynus gegužinių pamaldų altoriuose, kai degė žvakeles Vėlinių vakarą, ar tai buvo iš meilės beržui, žiedams ir žvakutėms? Ne, juos jungė gilus šventės išgyvenimas ir nuotaika.

Ir M. N. Pr. seserų rėmėjų organizuojami parengimai (šiuo metu madų paroda) yra ne kas kita, kaip vienijančios, bendros idėjos atskiri pasireiškimo būdai. Visi tie rūbai, siuviniai — lyg beržai, lyg žiedai, lyg žėrinėjos liepsnelės — mus džiugino ir žavėjo. Gėrėjomės atliktu darbu, moterų kruopštumu ir kantrybe, stebėjomės jų išradimais ir skoniu, sunkiai suprasdamos (ką ir komentatorė J. Cijūnienė pažymėjo), kaip ne viena jų gali tarytum suskilti į daugybę dalelių ir susptėti atlikti daugybę pareigų. Ir ištesima ir nepajėgiama, nes dirbamas darbas yra artimo meilė — labdara — caritas.

Lietuvikasis "Lilies of the Field" mūsų gyvenime

Senelių poilsio namai! Man prisimena matytas filmas "Lilies of the Field". Ten irgi buvo statomi besikuriančio vienuolyno namai — kopyčia, mokykla. Ir plytų nebuvo, ir medžiagos, ir darbininkų! Bet buvo didelis, užsispyręs ir kietas reikalas, pažadinęs net kitų įsitikinimų žmonėse supratimą ir norą aukotis aukštesnei idėjai. Reikia pačiam sirgti, kad galėtum apkrėsti kitus. Gera, kad M. N. Pr. seserų Cicero skyrė rėmėjų tarpe yra darbininkių, užkrečiančių vis didesnę skaičių žmonių šia kilnia labdaros idėja ir ištvermingumu darbe.

Ne veltui tad Marija Rudienė po parodos, padėkos vakarieneje, kur dalyvavo šiemet ir anksčiau modeliavusios ponios, taip entuziastingai įvertino visų modeliavusių pasišventimą ir organizatorių sumanumą šią šventę taip pakiliai praveisti, visą triušą skiriančiam tikslui.

Paslauga kūnui ir dvasiai

Stasė Tumosienė, buvusi ilgametė rėmėjų pirmininkė, jautriai prabilo į susirinkusius, iškeldama senelių namų reikalingumą ir pabrėždama, kaip sunkus ir atsakingas yra seno žmogaus prižiūrėjimas bei jo slaugymas. Seselės senelių poilsio namuose tą pareigą gali natū-

raliai, sumaniai ir lengvai atlikti. Senas žmogus reikalingas ne vien fizinės globos. Jį reikia paruošti susitikimui su Dievu. Reikia, kad Dievas jau čia žemėje jam pasidarytų juntamas ir artimas. Tam darbui mes pasauliečiai dažnai nesame pasirodę patys ir dar dažniau fiziniai nepajėgiame to atlikti.

Jungtis su lietuviška tradicija

Tėvas Kęstutis Trimakas, S.J., M. N. Pr. seserų rėmėjų dvasios vadas, padarėsi nebijoti madų parodų rengimo, nes rėmėjų rengiamose parodose yra pabrėžiama idėja ir tikslas, o ne daikto medžiaginė pusė, tuštumas. Mūsų parodos yra sava kūryba, kaip ir mūsų sesių seniau austi aštuonyčiai ir kaisytiniai raštai. Ryškiausias pavyzdys yra bandymas lietuviškus raštus įpinti į dabar nešiojamus rūbus. Tai E. Blandytės dieninė eilutė ir P. Vaitaitienės vakariniai rūbai.

Dail. Br. Jameikienės apynėlių ir tulpių stilizuoti raštai, P. Vaitaitienės karoliukais ir kristalais išsiuvinėti ant juodo aksomo suknelės, buvo turtingi ir iškilmingi, o kartu tokie lengvi ir salkingi. Daug rankų darbų idėjo ir M. Meškauskaitė, išsiuvinėjusi žvyneliais visą palaidinukę. Visa eilė, kiekviena modeliotoja privalo būti aptarta atskirai. Esu tikra, kad rengėjos tai padarys. Man gi asmeniškai rūpėjo mesti bendrą žvilgsnį į patį įvykį. Detaliau pasisakyti apie rūbus gali tik išmanantis ir su šiuo menu susipažinęs žmogus.

Aplinka ir tos, kurios ją sukūrė

Scenos ir stalų ornamentai, organiškai apjungti dail. M. Ambrozaitienės, sukūrė šiltą ir jaukią rudeni atmosferą. Tie dalykai parengimui yra reikalingi ir susilaukia įvertinimo.

Šioje parodoje dalyvavo 13 modeliotojų: G. Baliūnaitė (E. Kučiūnienės siūtus rūbus), E. Blandytė, O. Blandytė - Jameikienė, V. Brazienė (St. Kuršienės siūti), V. Janulevičiūtė (ma-

Regina Jautokaitė

Malda

Smuikininkė ir saulėtas rytas

Dažnai skaitau: mūsų teatrai, mūsų rašytojai ir kritikai, mūsų banketai nustumo iki "mūsų" lygio. O tokie "mūsų" yra ne vienu atveju neįžvalgūs, linkę viską bendrinti tik blogąja prasme. Kaip visur, taip ir mūsų, yra gerų ir beįėjusių rašytojų, yra ir šokių ir tokių kritikų, menininkų ir t. t., bet ar reikia tą "mūsų" padaryti būtina nuosmūkie emblema.

mytės pasiūti), A. Leitinė (Dulaitienės siūti), J. Mačiulienė, M. Meškauskaitė, V. Sakalauskiene, P. Vaitaitienė, V. Vaitienė (Ditkienės siūti) N. Vengrienė (I. Bernatavičienės siūti) ir M. Remienė (savo ir Panavienės siūti).

O. Blandytė - Jameikienė pavairino programą, trečioje dalyje padainuodama Mascagni'o "Myli, nemyli," Sopeno "Rudėnį" ir Puccini'o Musettos ariją iš operos "Bohema". Jai akomponavo B. Prapuolenis.

Pranešėja autorė J. Cijūnienė pravedė parngimą. Parodai buvo padovanotas dail. V. Krištolaitytės paveikslas.

Cicero Rėmėjų valdyba buvo atsakinga už parengimą, bet viso šio įvykio ašis buvo Aldona Prapuolenytė. Tai šakotų gabumų moteris, mokanti pasiimti darbą išvežti lygiu ir ramiu žingsniu.

D. A.

Stai, praėitą šeštadienį Lietuvos dukterys Jaunimo centre, Chicago, surengė balių su puikia menine programa. Ir galva buvo blaivi, ir širdis tvirta, lygiai plakė, ir pergyventa nuostabi savijauta.

Smuikininkė Elena Kuprevičiūtė ir pianistas Manigirdas Motekaitis išpildė Kreislerio, Gruodžio, Saint Saens'o, Wienjerskio ir Mendelssohno populiarius kūrinius. Smuikininkė turi vyrišką, malonų toną, ir jos smuikavimo maniera — paprasčia, nuoširdi ir estetiška. Klausytojai negalėjo neatreipti ypatingo dėmesio į Gruodžio "Jūros dainą", iš kurios smuikininkė išgavo efektingų kontrastų su stipriu lietuvišku akcentu. Gruodis nepaliko daug sudėtingų veikala, bet jis yra mūsų muzikoje milžinas, pirmasis kompozitorius, įžiebęs jai drąsos, dinamikos, veržlaus ritmo. Jis — atsikuriančios Jaunos Lietuvos simbolis.

Antroje koncerto dalyje — naujiena: Nijolė Martinaitytė ir "sensis" Jonas Kelečius. Kas ji, iš kur ji? Nesvarbu. Iš pirmo sakinio Martinaitytė verčia žiūrovą klausytis jos žodžio, sekti jos judesius ir stebėti žaismą jos veide.

"Kalbėk man kaip lietus", aiškina programos vedėja Bronė Jameikienė: Tennessee Williams tikslas šiame veikale yra neatvaizduoti, bet išjausti tą kasdienį gyvenimą, kuriame du žmonės susitinka, atitolsta, grįžta ir vėl išklysta. Martinaitytė sunkų tekstą puikiai valdo, tariamas žodis paruoštas vidumi ir išore. Jonas Kelečius ją tik vežasi, mintį ir sakinį sukapoja į atskirus žodžius ir poezijos muzikai neišskleidžia plačiai sparnų. Kelečius yra talentingas aktorius, bet jo tikrasis instrumentas — žmogus, jo charakteris. Alvarez Quintero "Saulėtas rytas" Martinaitytės ir Kelečiaus taigai buvo nupieštas turtingomis ir žavingomis spalvomis, kurias, ir spektakliui praėjus, ilgai negali pamiršti.

B. Ch.

Pagalvojo apie ką aukštesnio

— Petrutė, ar negali man nupirkti naują suknelę? Aš gėdinuosiu išėiti su savo senąja.

— Ka? Suknelė? Vėl suknelė ir tiktai suknelė. Argi tu negali pagalvoti apie ką nors aukštesnio, vertingesnio?..

— Aukštesnio? O teisingai. Reikalinga man taip pat nauja skrybėlė.

IŠ MOTERŲ PASAULIO

* Dail. Jadvygos Paukštie-nės paroda atidaroma rytoj, spalio 11 d., Detroite Lietuvių namuose. Paroda bus uždaryta spalio 18 d. 3 val. p. p.

* Genovaitė Giedraitytei buvo suruoštas mergvakaris (shower party) pereiną sekmadienį Gold Coast Sun banketų salėje. Dalyvavo per pora šimtų moterų.

* Loretai Kaselytei (Kassel), susituokiančiai su prof. Jokūbu Stuku šiandien 11 val. Nekalto Prasadėjimo bažnyčioje Brighton Parke, ruošiamas jaunųjų sutiktuvės New Jersey.

* Dvi lietuvaitės studijuoja Lojolos universitete medicinos fakultete. Tai Nijolė Teresė Prunskytė ir Bernadeta Atkočiūnaitė.

* Viktorija Leone (Liunienė), A. L. R. K. Moterų sąjungos centro valdybos sekretorė, švęs savo gimtadienį spalio 17 d.

* Elzbieta Paurazienė, Moterų sąjungos centro pirmininkė, atvyksta šį savaitgalį į Chicago dalyvauti Alto metiniame suvažiavime Sherman House ir Moterų sąjungos centro valdybos posėdyje. E. Paurazienė dėl savo gerų darbų yra viena pačių populiariausių ir mėgiamiausių lietuvių moterų Detroite.

* Sv. Pranciškaus seserų rėmėjų seimas įvyksta rytoj 1 val. p. p. Sv. Jurgio parapijos salėje Chicagoje.

* SLA 208 moterų kuopa ruošia savo kortų vakarą spalio 20 d., antradienį, Dariaus ir Girėno salėje.

* Chicagojos Lietuvių moterų klubo madų paroda ruošiamą spalio 28 d. 12 val. 30 min. p.

SVEIKAS MAISTO

GAMINIMAS

STEFANIJA STASIENĖ, Cleveland, Ohio

Ryžiais kimštas viščiukas

Imti: (dviem žmonėm) 1 viščiuką, 2 puodukus ryžių, 1 valg. šaukšt. kapotų petruškų lapelių, 4 kubikus viščiuko buljono, 1 morką, 1 petruškos šaknį, pora salierų kotų, nedidelį porą, druskos pagal skonį.

Viščiuką nuplauti, iš vidaus pasausinti, pabarstyti šiek tiek druska iš viršaus ir vidaus. Du puodukus ryžių nuplauti ir užkaisti iki pradės brinkti, bet nevirti. Tuoj vandenį nukošti, du kubikus viščiuko buljono atskiesti puse puoduko vandens ir sumaišyti su apysausiais ryžiais. Pridėti 1 valg. šaukšt. smulkiai kapotų petruškų lapelių. Visą išmaišius, užsiūti. Siūlu suriši kojeles ir sparnelius. Kepti nedideliam keptimo inde. Iš šonų apdėti daržoviu prieskoniais (suplautomis morką, ruoželiais, petruškos šaknį, porą, salierus). Kepti prie 350° temperatūros. Pusvalandžiui praėjus, antrus du kubikus viščiuko buljono atskiesti vienam puoduke karšto vandens ir užpilti ant viščiuko. Kas 10 minučių skystimu, kuriame viščiukas kepa, aplaistyti. Kepti iki auksinės spalvos. Iškepus, išimti siūlus ir, perpiovus išilgai per pusę, padėti ant pusblūdžio. Sultinį truputį miltais sutirštinti.

Tad pamėginkime sveikai ir skaniai, nors ir retkarčiais be riebalų, kokį nors patiekalą pagaminti.

— Tas pamėginkime sveikai ir skaniai, nors ir retkarčiais be riebalų, kokį nors patiekalą pagaminti.

p. South Side Swedisch klube. Po pietų pačios klubietės modeliuos havijsko stiliaus rūbus. Naujausios mados rūbai ir havijska muzika pasirūpins havijskoji parduotuvė, esanti Chicagoje. To subuvimo šeiminkė išrinkta Aldona Torok.

Mašina sukuria idealią moterį

Visai neseniai Los Angeles mieste, Californijoje, vieno vieš bučio konferencijos salėje debiutavo "Miss Formula".

Tai tikrumoj buvo idealiai sudėtos moters piešinys. Ir tai ne jokio vyro išgalvota moteriško grožio idėja, bet... modernios mašinos, taip vadinamo "kompiuterio". Pripažįstama, kad "kompiuteriui" faktus suteikė mokslininkai ir inžinieriai, pagrindan paimdami daugelio vyrų įvairiausias idėjas.

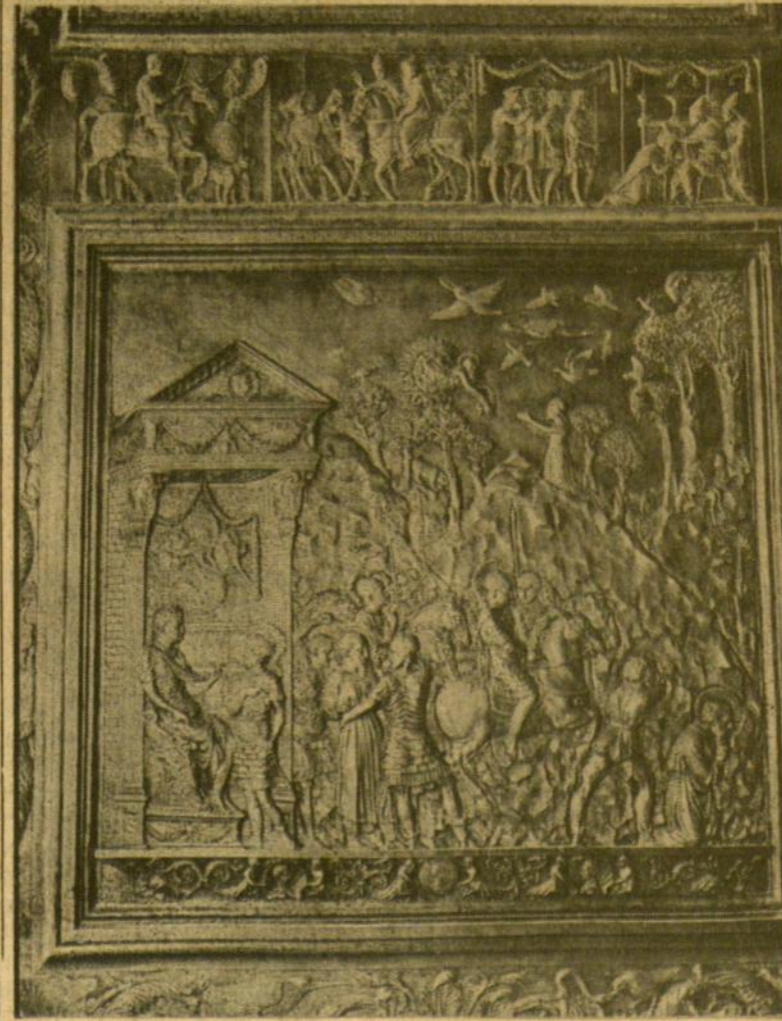
"Kompiuteris" buvo "dailininkas, piešiąs gražią figūrą. James L. Pyle, Californijos "kompiuterių" pardavimo direktorius, pasakė, kad "kompiuteris" davė sekančius davinius: aukštis — 5 pėdos 6 coliai, svoris — 115-118 svarų; išmatavimai: 36-24-36. Kiti daviniai: kaklas — 12 colių, strėnos — 20 colių, kelias — 12.5 colio, blauzda — 13 colių.

Nėra pasigailėjimo

Viena ponija skundėsi advokatui savo vyrui, kurio ji nekenčia.

— Na, ką gi! Skirkitės, — patarė advokatas.

— To tai jau nepadarysiu! — atsėvė ponija. — Aš dėl jo kenčiu jau dvidešimt metų, o jūs siūlote man padaryti jį laimingu!

Sv. Petro bazilikos Vatikane centrinių bronzos durų dalis

MODERNUS "CHECK UP"

Ką padėtų žmogui, jei jis laimėtų visą pasaulį, o savo sielai kęstų nuostolį? (Mat. 16:20)

Mūsų dienų žmonės įpratę laiks nuo laiko eiti pas med. daktarus sveikatos patikrinti. Pripažįstama taip pat, kad dantų kontrolė yra būtina kas 4-6 mėnesiai. Tam skiriame laiko pinigų ir paprastai kruopščiai atliekame gydytojų nurodymus. O kaip su mūsų sielos, kaip su mūsų dvasiniu "check up"?

Šiame nervingame amžiuje visoms negerovėms gydyti dvasinė — vidaus ramybė yra pagrindinė sąlyga. Kasdieniniame triukšme Dievo balsas užslopinamas. O vis dėlto reikia, kad ir Tas, Kuris mums dovanojo laiką, gyvenimą ir sugebėjimą protauti, turėtų teisės į tik Jam

vienam skirtą pasimatymą — ramioj, niekieno netrukdomoje aplinkoje, kur Jis galėtų pakalbėti į mus garsiai ir atvirai, paklausti, ką mes darome su savo gyvenimu, kurį turėsime, laikui atėjus, sudėti į Viešpaties rankas.

Moterų uždaros rekolekcijos sudaro patogias sąlygas šiam dvasiniam "check up".

Šiais metais jos vyks lapkričio 6, 7, 8 dienomis Cenacle vienuolyne, Chicagoje. Rekolekcijas ves prel. J. Balčiūnas. Kviečiamos visos katalikės moterys, visų pažiūrų ir visų profesijų. Rekolekcijas organizuoja atkės sendraugės. Registruotis galima tuojau: Dr. J. Meškauskienė — PR 6-9801 (vakarais) ir dienomis Eug. Daugirdienė — LU 5-9500.

Danutė Augienė

A. Tamošaitienė Spalvų technė

Adalbertas Stancika Rašytoja S. Kymantaitė-Churlionienė (pa-stelė)